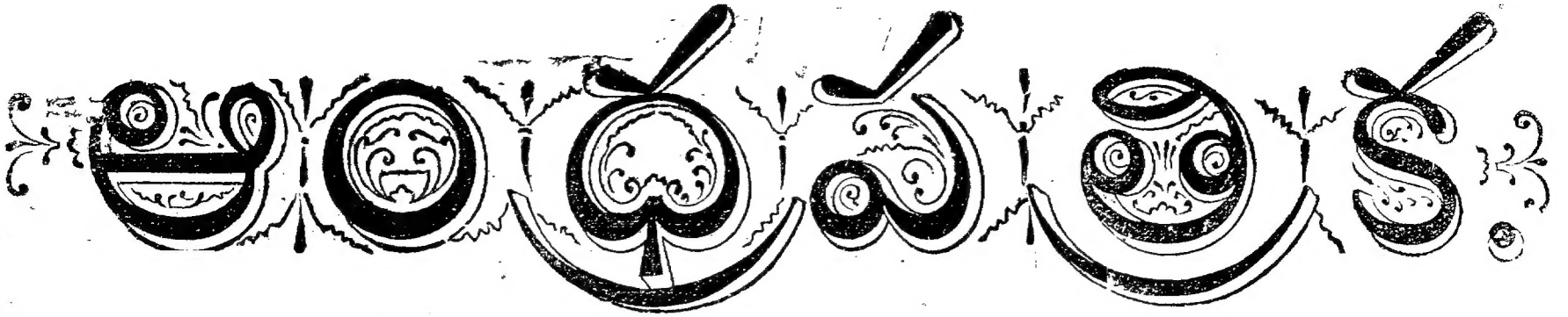

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడి పత్రిక 1-కి 0-1-6
Telephone No. 544.

310832

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 10
సంపుటము ౧౦

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది బుధవారము
రూఢిరోడ్డారి నామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ ద్వితియ ౨.

No. 159
సంచిక ౧౫౯

CALENDAR AMRUTANJAN CALENDAR

with a three coloured halftone Picture of

“MAHATMA GANDHI”

1924 ఆమృతాంజనము క్యాలండరు 1924

గాంధీ మహత్తుని

పటము రంగులతో ముద్రింపబడియున్నది.

క్యాలండరు 1-8 నెల 0-4-0.

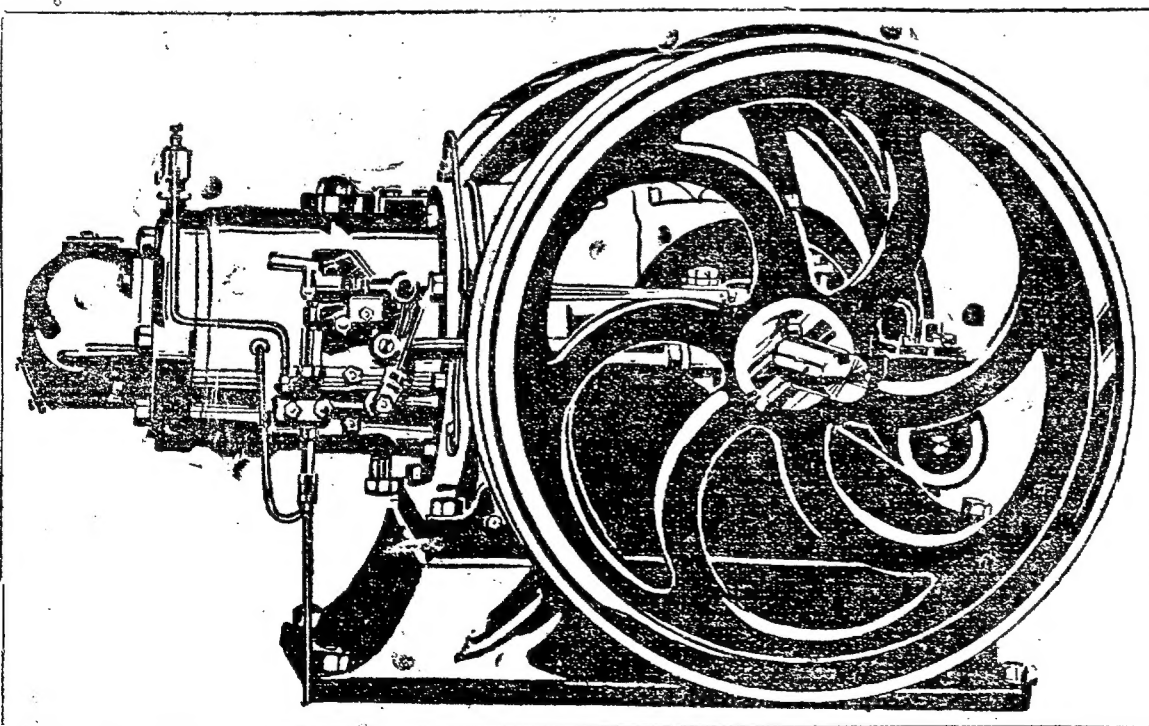
పి. పి. సహా 0-6-0.

వెంటనే వ్రాసికొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, 6, తంబుళెట్టి వీధి, మదరాసు లేక 109 ప్రేరి రోడ్డు, బొంబాయి.

కేటన్ క్రూడ్ ఆయిల్ ఎంజినులు.

ఈదిగువ తెలుపబడిన లాభములతోను మిగుల
మితవ్యయము గల ఎంజిను

చౌక

మిక్కిలి మితవ్యయముతో
పనిచేయును
మస్తుమొదలగునవి లోనికి
పోయి చెడిపోదు
సులభముగా కదలును

ధరలు తగ్గించబడినది
ధరలకు మాకు వ్రాయుడు

SOLE AGENTS—

HEATLY & GRESHAM Ltd.

No. 17 & 18, Pophams Broadway,
MADRAS.

Post Box No. 228

Telephone No. 1100

6 మరియు, పాపముల తాపాకాశ్మిను ప్రసాదించు
 నకు తత్కర్మ లభింను (రైజరి) రాజపాత్రులకు విముఖులు కానిది,
 భూమిపాపములకు, విముఖులకును, తాపమును ప్రసాదించును

కట్టపడును. ప్రజలు తరచుగా తాలూకాలో రహదారుల కట్టపడును. వారి రాకపోకల మీద ఎక్కువగా చూడలేదు గాని అందుగా కట్టపడిన భవనాల రవాణా విధి అంతగా గమనించినట్లయితే ప్రజల రాకపోకల మీద పావు రైలును వుండేదాని కంటే వుయ్యారంతా వుంటే కట్టపడలేదు. పావు రైలుకంటే ప్రజల రాకపోకల మీద పావు రైలును చాలావరకు గొప్ప అనువుతి ఉంది మొదలగునవి వుయ్యారంతా ఎక్కువగా నుండునని నిర్ణయించాము. పావు రైలు వోలముడినకై మొదలు లేదు. వుయ్యారంతా నుండి గుడివాడకు రైలు స్టేషన్లకు పావురమిదుగా వెళ్లవలసినది నిజమగును. వుయ్యారంతా నుండి కర్ణాటకలో వున్నవారు స్టేషన్లకు వుయ్యారంతా ములా యిందువల్ల స్టేషన్లకు వున్న ప్రజలు వెళ్లుదురు. ఇందువల్ల నుండి వుయ్యారంతా రోడ్డుకూడా కొంతకాలం భూములను కంటే కేవలం యిచ్చి తినికొన్నారు. యిందువల్ల స్టేషన్ల వుయ్యారంతా రి మెట్లు. పావుర నుడివాడకు రి మెట్లయ్యాయి. పావురనుండి వుయ్యారంతా నుండివాడ వైదవాడకు బంధువు ది గిల బోలు నడచుచున్నది. కాన ప్రజలు ముఖముగాను కొద్దిభాగమును ప్రయాణముచేయవచ్చును. మిగిలి ప్రజలు వైదవాడ నుండి మధ్య మెట్రానుబంధుకూడా నడచుచున్నది. కనుక ప్రయాణమునకేమి వుయ్యారంతా తాలూకా అంటే కష్టములు లేవు.

7. ఉయ్యారంతా పావురంతా ఎక్కువకర్తము లేదు. పావురంతా వుయ్యారంతా కర్తములకంటే భార్యలకు రుణగారు. ఇవ్వకంటావన్ను ఎక్కువకర్తములకు. లెక్క చేయించివారికి తెలియగలదు.

8. ఉయ్యారంతా నూ పీచుమీద నూపీచుకు తర్వాత ముఖ్యమైనట్లయి పూరకమైనట్లయి ప్రసిద్ధిగలిగియున్న గ్రామము అయియున్నది. పూర్వము దీక్ష్రుప్త మొనకొర్రుకూడా నుండిది. నూ పీచు జమీ దిగివచ్చుచున్నవారు జమీదారు దివానులకివచ్చుచే ప్రాసమువున్నది. ఉయ్యారంతా వున్న కబోజిస్తాగివారి ఆఫీసు మొదట పావురంతా వెట్టకలెనా? అనేసంగతి దీక్ష్రుప్త రిజిస్త్రాగారు విచారించి, పావురంతా వుయ్యారంతా వాగాయందు నని నిశ్చయించి వుయ్యారంతా వెట్టింది. కబోజిస్తాగి ఆఫీసున్ను మూర్ఖ శో అనిపైలు యిసెక్టరుగారి ఆఫీసున్ను పెల్లిగాం ఆఫీసున్ను లోవరునెక్కడికి నూకొన్ను వున్నది. పావురంతా వెట్టిఆఫీసులు లేనికే వుయ్యారంతా వున్న ఆఫీసు అన్నియూ పావురంతా వున్నది (వాసిరి. ఎంత పావురంతా చూడండి.

9. పావురంతా దిక్ష్రుప్త రిజిస్త్రాగారు, ఆఫీసు వుయ్యారంతా తాలూకా వుంచేయడం కృతా అనునది (వాసిరి. ఇదివరకే పావురంతా దిక్ష్రుప్త రిజిస్త్రాగారు ఆఫీసు అక్కడ వెట్టిరి. ఇప్పుడు పూర్వము నొందవలసియున్నది. ఇక ముందు అక్కడ తాలూకా ఆఫీసు కట్టేయడం యింకా ఎక్కువగా భవ్యవెట్టి కట్టేఆఫీసుకూడా వోలకాలముకు కృతాగా వదిలివెట్టవలసియున్నది. ఇప్పుడే వాగ విచారించి ఎక్కడ ఆఫీసుకట్టే ముందుగా యిప్పుడును కాదుకొడవకు మీండునో చూడవలెనా. కొద్దిభాగములకిదట్టివకు గుడివాడలో ఆడివనరేదీక్ష్రుప్త మొనకొర్రు మున్నది. ఇప్పుడు వైదవాడలో ఆడివనరేదీక్ష్రుప్త మున్నది. కరికాచాల అరిజిస్త్రాగారు వైదవాడ వోలకొర్రు భూముగా వెట్టవలసియున్నది. అప్పుడు గుడివాడకు సమీపముగానుండే పావురంతా నుండుకంటే వుయ్యారంతా నుండు యింకావని ప్రతివాసికి తోచవచ్చు యింకా ఆయియున్నది. ఇదివరకే గుడివాడకొర్రు మొదట వుయ్యారంతా నే వెట్టటకు అప్పటి దీక్ష్రుప్త మొనకొర్రు కట్టావుచేయడమిది. అయితే ఉయ్యారంతా తాలూకా వైదవ రిశని కారణమున గుడివాడలో వెట్టబడినది. కనుక వుయ్యారంతా తాలూకా ఆఫీసు వైదవ రిశనిమొదల ముందుగా యిబ్బంది వోలకటి కావుగా నుండును. పరిపాలనావిధానములో నూకొనగా కట్టకట్టకున్ను తాలూకా ఆఫీసులున్ను కట్టవలసియున్నది. అందుకు లక్షలకొలది సొమ్ము భవ్యవెట్టవలసి. ఇట్టిస్థితిలో వోల దిక్ష్రుప్త రిజిస్త్రాగారు వారి ఆఫీసు భారీ అగునది అనిపించి స్వాములు ప్రజలకు మీంగా నుండే గ్రామములో ఆఫీసు కట్టకుండా మానవచ్చునా? ఇది పరిపాలనావిధానమునకు శత్రుత్వముగాని అనుకూలము గాదు. గుడివాడలోను, వైదవాడలోను గ్రాత్రి దిక్ష్రుప్త మొనకొర్రులకు కట్టి పాకివి పోస్తాఫీసు ది వి. దక్షు ఆఫీసు, రోలియ ఆఫీసులకు ఉపయోగించిరి. అట్లే పావుర దిక్ష్రుప్త రిజిస్త్రాగారు ఆఫీసుకూడా మీండును ప్రయోగించవచ్చును.

10. మిగిలి తాలూకా ఆఫీసుకు కాలవనన క్రితము కంటే మిగిలి జమీయాలకా గ్రామములలో కష్టము (వాసిరి. పూర్వము పావు రైలు వుయ్యారంతా పోలకావన్ను కనుపించదు. కన్నవరం జమీదారుము అయియున్నది అక్కడ తాలూకా ఆఫీసుకు కాలవనననన సందాదించుటకు ఏమియు కష్టము కలగలేదు. వుయ్యారంతా తాలూకా ఆఫీసు వెట్టేయడం తిరిగి గ్రాత్రిగా ప్రయత్నము గావలసియు నుండునని. ఈ తాలూకా ను రింపివారు 10 సంవత్సరములనుండి

చనలోవున్నది. ఇంకొకసంగత్యము ఆలస్యమయితే ఎక్కువ సంకలికము. మిగిలి నిడదవోలు జమీదారుము అయియున్నది. అందులోనే గ్రాత్రి బిల్లా కట్టకట్టకు కట్టబడు ప్రపోజు చేయబడినదిగా?

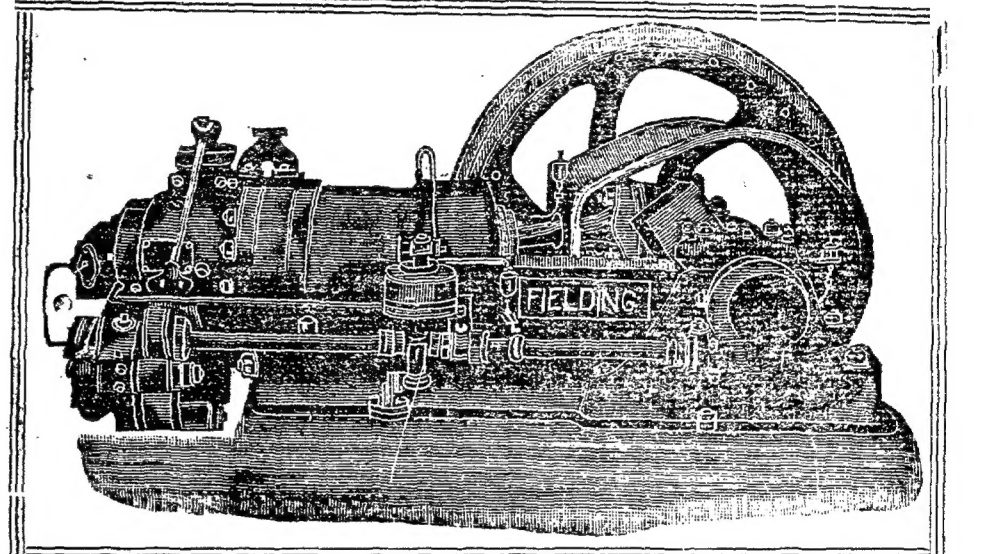
మొట్టమొదట వైదవాడ, గుడివాడ, కన్నవరం కిచ్చి, తాలూకాలకు వనికొనియుటకు గవర్న మెంటుచా కట్టెట్టిన కన్నుకు అప్పటికే కట్టకట్టకు గారున్ను పరిపాలనలో ముండునను యి అను ట్యూరింగు దొరగారు స్వాములుగా పావురంతా వుయ్యారంతా పనికింది వుయ్యారంతా తాలూకా ఆఫీసు కట్టటకు ప్రపోజు చేసియున్నది. దరిమిలాను ఏకాగ్రముచేరి ఆ ప్రపోజును కదిలివేసి పావుర ప్రపోజుచేసికో తెలియబున్నది. మును తెలియచేయబడినకారం వోల అనుభవముల ఆఫీసుగాని కాన్సిల్ మెంబరుగాని మొదట యిట్టూరింగు దొరగారు చేసిన ప్రపోజున్ను దరిమిలాను చేసిన ప్రపోజులున్ను కదిలించి ప్రజలకు ఏది సౌఖ్యకరమో నిశ్చయించుట యింకావలసిగా కనుపడుచున్నది. పయన నిలిపించిన కారణముల వల్ల అనగా వుయ్యారంతా వికలముకు 4 సక్రమ లండుకుచేత నేమి, చూడి, కొప్పరి, యిసిరికతోట అండుకుచేత నేమి, అన్ని కాలములలో ముండునీళ్లు ప్రము వాగ నుండుకుచేత నేమి, నూ పీచు జమీదారు నూపీచుకొర్రు ముఖ్యమయిదిగా నుండుకుచేత నేమి, యిదివరకే కబోజిస్తాగి, మూర్ఖ శో అనిపైలు యిసెక్టరు, పెల్లిగాం ఆఫీసులున్ను, లోవరునెక్కడికి నూకొన్ను గొప్ప భూపాలనకత్రిని కలిగియుండుట చేత నేమి, పావురంతా వుయ్యారంతా, ప్రజలకు ఎక్కువ

సౌఖ్యకరమో? గ్రామము నిశ్చయించకగియున్నది. కయనవెట్టబడిన పీల్లు ఏమి పావు రైలు? లేవు. మిగిలి వుయ్యారంతా గ్రాత్రి తాలూకా నుండునని కట్టారు సమతుల్యములవారు గన్నవరం తాలూకాలో చేరి కన్నవరం నడవమునగా లేదు. ఇట్టిస్థితిలో వుయ్యారంతా గ్రాత్రి తాలూకా ఆఫీసు వుండుట మంచిదో లేదో పావురంతా నుండుట మంచిదో చూడవలసి నిశ్చయించుచుండుగా?

వెంటిప్రగడ చంద్రియ్య
ఉయ్యార కృష్ణబిల్లా.
సర్వస్వ చంద్రియ్య
ఈ చూర్ణము చేరిమిట్టవలె కోయగల చేయబడింది.
2 శ్రీ సంబంధమైన కాన్సిల్ లిస్టిట్టు విశ్లేషించు.
కట్టి 1-కి 2 అయి. దాని 1-కి రూ 1-4-0.
టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి,
2 ఎ. అలంగారా పిల్లవీధి, తిరుగిల్లి క్లబ్-డి, చ. నాను.

హనుమాన్ ఆరూఢము
రీ కట్టెలు (వాసిరి కయన) వేసి లక్షలాది పంపిన, కయన విక్రయే సరియైన భూవిభజన (వాసిరి మిగిలి) ది. సి. 1-4-0 పంపించును. ఈ రూ 1 మిగిలియైన చేయవలెన.
విలాసము.
అంజనేయస్వామి శ్రోత్రీమలము, తిరుత్తూరి, చిత్తూరు జిల్లా.

ప్రసిద్ధికెక్కిన పీల్లింగు శెమిడికల్ క్రూ డాయిలు యింజనులు

యీ యింజనులు రమారమి యుద్ధమునకు పూర్వము వున్నస్వల్పధరలకే అమోఘము చున్నవి. అన్నిసమయముల ప్లాకులో సిద్ధముగానున్నవి, యివి కొనుటవల్ల అన్నివిధములచేతను లాభమును పొందవచ్చును. మిల్లులకు కావలసిన యావత్తు సామానులుకూడా అతి సరసమయిన ధరలకు దొరకును ఆలశ్యముచేయక వెంటనే వ్రాయును.

586 హోల్ యేజంట్లు:- డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో,
12, తంబు శెట్టివీధి, మదరాసు.

కే ర ల న బ్బు ల ను కొ ను డు

ఏల?
"మూడు కౌరణములు గలవు" 101
1. ఈసబ్బులలో సువాసన సున్నితముగాను, రమ్యముగాను చేర్చబడినది.
2. ఏలనగా అవి అన్నియు మిక్కిలి సుభ్రమైనవి, కల్తీలేనివి.
3. ఏలనగా అవి శుద్ధస్వదేశీవి చందనము, రోజా, లెవండరు, బ్రాకో విడునరీ, కోల్ తారు మున్నగు కలురకముల సువాసనలుచేర్చి చేయబడినవి.
సరసముగా విక్రయింపబడు ఇదేమాదిరి సబ్బులను కొనకము.
ధరలకు, ఇతరవివరములకు:-

(2) Apply to:- The Business Manager, Kerala Soap Institute, Calicut.
SOLE AGENTS,
Messrs. ADAM HAJEE MAHAMED SAIT
No. 7, Bunder Street, G. T., Madras.
For Madras and Chingleput
Messrs. D. V. NAIR BROS,
Calicut
For Malabar, S. Kanara, Salem, Trichinopoly, Cochin, Travancore, Bangalore, Mysore, Coimbatore and the Nilgiris.
AVOID CHEAP IMITATIONS.

అధ్యక్షుడు హన్ దర్లియే కాదుగానే వార్షిక నివేదిక వ్రతమాను నివేదించుచు ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గురించి చాలామేలు మాట్లాడిరి. వారిట్లు చెప్పిరి. 1917 సంవత్సరములో సామ్రాజ్యము మహాసంగ్రామమున పాల్గొని కష్టము, స్థానిక పరిస్థితులు తెలియకుండ కొంతమంది తయారుజేసిన ప్రభుత్వ వద్దలిని ఒకచేటు పెక్కురీతమున ఒక గవర్నరు జెవరమును ప్రవేశ పెట్టినపుడు, అదంతి అపాధ్యక్షునియొ, అపాయకరమనియు వారికి చెప్పబడెను. నేడు సంస్కరణ ప్రభుత్వము అపాయక ములొనర్చు సంకల్పి స్పష్టము. ఏలయన దేశములో ఒకపక్షము వారు దానిని కాకనముజేయవలెనని ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరు అసహాయాద్యమమువల్లను కష్టపరీష్కరణము వల్లను, కాన నొల్లంపునము కనను బలమును కూర్చుకొని యిప్పియము ప్రభు త్వమును బలవంతపరచి కొన్ని శత్రుపాయములను గ్రహింపవలె నని చూచుచున్నారు. 10 సంవత్సరములు పూర్తియయ్యే కరకు స్వపరిపాలన విషయమున ఏమితికన్పించినను విచారించుటకు మనము విరాళంపవలెను. బెల్జియన్ ప్రభుత్వమున్న ఏ ప్రభుత్వ మైనను యీవరకుకు మించి సంఘసంస్కరణ చట్టములలో కన్పొంది నిచ్చిన యెడల కాధ్యతాయంత ప్రభుత్వమువారు దీని ఫలితమును త్వరలో గాని అలగ్యముగాగాని అనుభవించురు. ఏలయన ఏపక్షమువారికిని కష్టకముండదు. మన సంఘమువారి విషయమునఁ బాల్గొంటుండేనైన యెడల మనసంగతి మనము విచారించుకొని మనసంగతి మనమే చూచుకొనుటకు స్వేచ్ఛగలవార మగుదుము. అధ్యక్షుని ఉత్సాహస్థమైన తరువాతి పాత్ర ప్రతినిధుగారు, మంత్రివర్గము నేర్పరచుటకై సి. ఆర్. దామను గవర్నరుగారు పిలుచుటనుకొని సంఘము కాన్సిలు వారి అస మ్మిలిని దెలుపుతిర్మానమును ఉత్తపాదించిరి. తిర్మానమునకు చాలమంది సభ్యులు అభ్యంతరకైట్లుగా తిర్మానము ఒకపాయము.

(అ. త.)

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని విడుదల

దేశమునం దంతటను మహాత్ముని ప్రకటనములు

ప్రార్థనలు - దీపావళియుత్సవములు - భజనలు - ఊరేగింపులు - బహిరంగసభలు

కల్నలు మాడకుగారి విజ్ఞప్తి - సి. ఎఫ్. ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముడు నేడు ప్రకటనమును చేసిననని సెలవిచ్చెను.

వీ చి న భ

మహాత్ముని శ్రీమంత్ కాంగ్రెసు సంఘము పత్రమున నిన్న సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జరిగిన మహాసభకు శ్రీమంత్ ఎస్. శ్రీనివాసరావుగారు, ఆంధ్రానుగారి ప్రకటనను పఠించి, సభకు నుమాను చెందుచేయుచున్నను వైగా వచ్చిరి. వ్యవస్థ లేకుండీనను, నోటీసులు ముందుగ పంపకుండీనను, తటాలన ఇంతనంది వచ్చియుండుట చూడ, ప్రజలయం దీ సంతోషకరమైన వార్త ఎల్లలు వ్యాపించినో తెలియగలదు. సభయందు కొందరు ఉపన్యాసకులును, అభ్యర్థులును హాజరుగా వింపగా, పలువురు కమన్డరుండిన విదేశవస్త్రములను అర్పించిరి. ఆ విదేశవస్త్రములు అక్కడనే ఆవృత దహనము గావింపబడెను.

అ ధ్యక్షుడు

సభను ప్రారంభించుచు అధ్యక్షులగు శ్రీమంత్ ఎఫ్. శ్రీనివాసరావుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:-
నేడు మిక్కిలి శుభదినము. మన ప్రాతపథ్యములను సెలవొసగి, స్వరాజ్యోదయమునకు క్రొత్తమార్గములను చూపి అందరిని ఏకముచేసిన గాంధీ మహాత్ముని ప్రభుత్వమువారు రెండుసంవత్సరముల కాలము నిర్బంధమున నుంచి నేడు విడుదల చేసినారు. జైలులలోనున్నను, జైలుపలనున్నను, ఆయనకు ఒకటియే. బయటకున్నను జైలులలోపలనే ఆయన కెక్కువ సంతోషముగ నుండునోమోయనియే నేను తలంతును. ఆయన విడుదలవలన ఆయనకు గలగు లాభము లేకున్నను దేశమునకు మాత్రము లాభముగలదు. ఆయన మహాత్మునియలకు మహాత్మునియందుగను, హిందువులకు హిందువుగను, క్రైస్తవులకు క్రైస్తవులుగను కన్పించి ఎల్లరును సఖ్యభావమున మెలంగును. ఆయన నింకను 4 సం॥ కాలము జైలులందుండిన, మనదేశముల బుద్ధి ఇంకను చలమైపోవునోమోనోమోహింపబడునన్నాను. మన రాజప్రతినిధి వెనుకటి ఇంగ్లాండు ప్రధానవ్యాయములకి ఎప్పుడోమో చెయ్యవలసినదియు తెలియదు. మనదేశములోని ప్రజలందరమును ఒక్కమనస్సుతో నుండినందున, ఆయనను విడుదలచేయగలిగితిమి. ఈ స్థైర్యమును, ఈ ధైర్యమును వినియోగించి ఇంకను పని చేసితిమేని స్వరాజ్యమును పొందగలుగుదుము. అయినను, ఆయన బయటకు వచ్చుట సంతోషకరము. అహమ్మదాబాదు కాంగ్రెసునందు చూచినపుడు ఎల్లరిందో అట్లేవల ఆరోగ్యమును దృఢపరచుకొనుటకై మనము భగవంతుని ప్రార్థింపవలెను. ఆయన నాయకత్వముక్రింద మన మీసంవత్సరములోపుగ, స్వరాజ్యమును పొందగలిగెదముగాక!

శ్రీయుత కా. నాగేశ్వరరావు గారు

అంతట కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఇట్లుమాటలాడిరి: నేడు మనమిచ్చుటకు సంభావనల గావించుటకు, గాక మహాత్ముని కాంగ్రెస్ ప్రాప్తి గలిగి విడుదలయైనందులకు భగవంతుని యెడ మన కృతజ్ఞతను చూపుట కిది సమావేశమైతిమి. వెనుకటి బొంబాయి గవర్నరు మహాత్ముని జీవముతో పాటపెట్టి డలచియుండెను. కాని ఆయనకోరిక నెఱవేరినదిగాదు. గడచినవారము నేను బొంబాయికి వెడలియుండి, పునానగరమున మహాత్ముని సందర్శించుట తలపెట్టినది. ఆయన ఎదుట కొండ వేంకటప్పయ్యవంతులు గారును, నేనును నుండినపుడు, వైద్యసాన్నిధ్యమున గలిగి ధైర్యమున బిట్టెక్తి నాకు గలిగెను. మేము ఆనాడే వెడలినండ్, మూడై ఆయన కబురంపెను. మరల మాటలాడితిమి. రెండుసంవత్సరముల కాలము జైలులందుండిన నేమి? వెనుకటి సాక్ష్యము అట్లే యుండెను. ఆయనతనను వృథాకారేదు. తనను ఇంకను వృద్ధియై అభ్యంతరములను పోగొట్టెను విజయమున పొందుటకు శక్తి యేర్పడినది. ఆరోగ్యము అస్పష్టము సరిగాకలదు. బయటకు వచ్చినయెడల, ఆరోగ్యము బాగుకలుగును. మూడు నాలుగు సంవత్సరములకైతము, ప్రత్యేకముగ నుండినవారిని సహితము ఎల్లరినవం కమత్రివ్యకొనెనో, అట్లే ఆయన మరల తన ప్రభుత్వమువలన, చువల చిత్తులను స్థిరచిత్తుల గావింపగలడు. అట్టి మహాసభాపురుషుని స్వార్థమును వదలుడని బోధించుట మనకేగాక ప్రపంచముకంతకును పాఠమును నేర్పుటయైనది. మొన్న మేము ఆయనను సందర్శించి, రాజకీయవిషయములను గూర్చియు, భవిష్యత్తును గూర్చియు ప్రస్తావించగా, ఆయనమాత్రము వానిని మనస్సున కెక్కించుకొనక, "సరేలేండి" "అలాగే" అనుమాటలతో అమాటలను త్రోసిపుచ్చెను. ఆయన కాంగ్రెసుగలగి, విడుదల యైనందులకు మనము సంతోషించుచుంటిమి. ఈమాట ఆయన ఇచ్చటికి వచ్చునపుటికైన, ఆయన మనకు ముఖ్యముగ బోధించిన భవిష్యత్తు ధరించియుండెద మని నేను తలంచుచున్నాను.

మాలనా యాకులు మాస్సేను

పిమ్మట మాలనా యాకులు మాస్సేనుగారు ఉపన్యసింపిరి: మనహృదయములు సంతోషముతో నిండియున్నవి. ఇప్పుడు ఉపన్యాసములకన్నను, మనోహరమైన సంగీతమును పాడుటయో వినుటయో, ఉచితముగ నుండెను. మహాత్ముని విడుదల మనకు మిక్కిలి ఆనందమును గలుగజేసింది. ఈవిడుదల జరిగినవిధమును ఆలోచించిన, ఈవిషయము అసహాయవాదులకు గొప్పవిజయము గలిగెనని నిక్కముగ తెలియగలదు. సరియైన కాలమున విడుదలచేసి ప్రజల నాకర్షించుటకు ప్రభుత్వమునకు మంచియవకాశ మొకటి యుండెను. అనారోగ్యదశలో ఆయనను అస్పత్రికి తెచ్చి దేశీయులందరి దృష్టియంతయు పూనా నగరమువంక ప్రసరించినపుడు, ఆయనకాశముండెను. మహాత్ముని యారోగ్యస్థితిని గూర్చి తుణతుణమును ప్రజలు ఆతురతతో వార్తలకై వేచియుండిరి. అప్పుడే ప్రభుత్వమువారు విడుదల చేసినయెడల, వారి కీపరువు నిలిచియుండెడిది. కాని ఎప్పుటివలెనో, వారాయవకాశమును జారవిడిచిరి. వెనుక జైలులలోని గదికన్నను చిన్నగది నొకదానిని ఆయనకొసగి అందు ఆయన నుంచిరి. రెండవ యవకాశ మేమన, హైందవ శాసనసభను తెలుచు సమయమున, రెండిగు ప్రభువు తన యుపన్యాసమున మహాత్మునివిడుదలకు గంభీరముగ ప్రకటించు నని పలవురు తలంపిరి. అదియు గడచి పోయెను. భారతహృదయమునంతను ఆందోళన పరచుచుండిన అవిషయమై ఉపన్యాసమున ఒక ముక్కయైనను లేకుండెను. విడుదలను గూర్చిన తీర్మానము నేడు హైందవ శాసనసభయందు రావలసియుండెను. ప్రభుత్వమువారు యుక్తిపన్ని ఇట్టి తీర్మానమునే కరండికారుగారి తీర్మానమును, ప్లేటుకాన్సిలునందు హైందవశాసన సభయందు కన్న ఒకవినము ముందుగ వచ్చునట్లు గావించిరి. ఈలోపుగ, పాపము, కపర్దీగారు ప్రభుత్వమువారికి మరల ఆంధ్రగ నిలవ ప్రయత్నించిరి. వైద్యులు సలహానొసగిన, ప్రభుత్వమువారు విడుదలచేయవచ్చు నని యొక సవరణ నుపపాదించదలచెను. ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, ప్రభుత్వమువారి యుపాయములను మోసపోయినట్టి వారి యొక్కయు సాధనము లిట్లుండెను. కాని పండిత మదన మోహనమాలవ్యాగారు కరండికారుగారిచే తీర్మానము నుపసంహరింపించిరి. ప్రభుత్వమువారి కేమిచేయుటకును తోచకుండెను. ఈలోపుగ స్వరాజ్యపత్రము వారును, స్వతంత్రులును కలసి ఒక రాజీ కుదుర్చుకొనిరి. దానికి ఫలితముగ భారతదేశమునకు వెంటనే బాధ్యతాయత పరిపాలనను నొసగవలెననియు, అందులకు మొదటి నిబంధనగ, రాజకీయ నిర్బంధితులను విడుదలచేయవలెననియు తీర్మానము నుపపాదించ నిశ్చయించుకొనిరి. ఈ తీర్మానము శాసనసభలో నెట్లైనను ఆధికసంఖ్యకులచే ఆమోదించబడవని ప్రభుత్వము వారు కనుగొనిరి. ప్రభుత్వమువారు శాసన సభ తీర్మానముల సంగీకరింప నక్కరలేదు. కాని ఈమారు వెనుకటివలె గాక, ఇంగ్లాండులోనుండినది లేదు ప్రభుత్వము. ఈ ప్రభుత్వముతో

వెనుకటివలె రాజప్రతినిధి ప్లేటుమాలవ్యాగారు. హైందవ శాసనసభ విడుదల తీర్మానము సంగీకరించిన దానిని నిరాకరించి న, తన కార్యమును లేబరు ప్రభుత్వము పాటించదని యనుకొనెను. ఎట్లైనను విడుదలచేయక తప్పనపుడు తానే తీర్మానమునకు ముందుగానే విడుదలచేయు టుచితమని తలంచెను.

విడుదల ఉత్తరువు

విడుదల ఉత్తరువు చర్చిత చిత్రముగనున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరువు కడచిన రాత్రి 12 గంటల పిమ్మట సంతకముచేసిరి. ఏలయన, తంతిలో 5 వ తేదీ గలదు. పాశ్చాత్య తీర్మానప్రకారము రాత్రి 12 గంటలకు పిమ్మట క్రొత్తదినము పుట్టును. ఆ 12 గంటలపిమ్మట ఎప్పుడైనను 5 వ తేదీయే యగును. (నవ్వు) కనుక ఈతీర్మానముతో అవ్యవధిగ, ఎంత తటాలన, గావింపబడినో తెలియగలదు. రాజప్రతినిధి గడచిన రాత్రి 11 గంటల ప్రాంతమున బొంబాయివర్షరునకు తంతిపంపి యుండును. అప్పుడు గవర్నరు ఏకబుల్లతో ఆటలందు కాలము గడపుచుండి యుండును. (నవ్వు) అతడు తంతి చూచుకొనినపిమ్మట తన కార్యనిర్వాహకవర్గముతో నాలోచించి ఈ యుత్తరువును బంపియుండును. ఈవార్తను మనము వినిన పిమ్మటనే మహాత్మునివిడుదల. (నవ్వు) ఇట్టిసందర్భములలో ప్రభుత్వ మివిధముగ ప్రవర్తించుచుండును. అసహాయోద్యమమున కింత కన్న విజయచిహ్నము వేరేమిగావలెను? ఒత్తిడిగలిగించిన గాని ప్రభుత్వమువారు రేమిచేయరను గూఢాచారము నివారకు నేర్పుకొనకుండీనను, ఇప్పుడైనను నేర్పుకొనవచ్చును.

భావిక రవ్యము

విడుదల తరువాత జరుగునదేమి? మన యుద్దయము ఎట్లు నడుచును? కడచిన రెండుసంవత్సరములలో మనము మన పరమార్థమును పొందుట కిందుకేని ముందు నడువకల కుంటిమి. అలీనాదరులు విడుదలయైన తరువాత వారు దేశము నంజెక్కువ యుత్సాహమును గలిగించిరి. రెండు సంవత్సరముల కాలము మనస్సులలో వేరుగనుండిన రెండు పక్షములను మహాత్మునిగారు ఏకముచేసిరి. కాశీనాథుండు సమావేశమై నిర్మాణ కార్యక్రమము నింతకన్నను పట్టుదలతో నిర్వహింపవలెనని నిశ్చయించుకొంటిమి. మహాత్ముని కార్యక్రమమే గాని మనము స్వయముగ నేమియు చేయబాలమని మనకు తోచెను. క్రొత్తగ నేమిచేయవచ్చును, నిర్మాణకార్యక్రమమును పూర్తిచేసిన చాలును. ఇట్టిసందర్భములలో, మహాత్ముడు మన మధ్యనుండి రెండు సంవత్సరముల క్రిందట ఆయన వదిలిపెట్టినవనిని మరల సాగించుట ఎంతయు శుభకరము. మనదృష్టి యంతయు గాంధీమహాత్ముని విడుదలకై కేంద్రీకరించి యుంటిమి. కాశీనాథ కాంగ్రెసు ముగిసిన మాసములోపుగ, విడుదలను సాధింపగలిగితిమి. అది గొప్పవిజయము. అది ప్రభుత్వమువారి కరుణవలన గలిగినదిగాదు. మన స్వప్రయత్నముల ఫలితమే. ఇంతకు పూర్వము కడుమూరముగ కన్పించుచుండిన మనస్వరాజ్యపరమార్థము ఇప్పుడతిచేరు పకు వచ్చుచున్నట్లు తోచుచున్నది. ప్రజల తీరువకాశమును వినియోగించు కొంటిరేని, స్వరాజ్యము లభించుట నిక్కము. నేను మీ యామోదమునకై సమర్పించు తీర్మాన మిదియే.

పిమ్మట మరొక రుపకన్యసింపిరి.

అధ్యక్షుడు సభను ముగించేయుచు, ప్రేక్షకులను విదేశవస్త్రములను దహనమునకు సమర్పించుటకు ప్రబోధించెను. అనేకులు తమ తమ బట్టల కొన్నిటిని సభావేదికపైపు విసరివేసిరి. సభాసంతరము విదేశ వస్త్రములకు నిష్పండించబడెను. గాంధీ మహాత్మునికి జయజయధ్వనలతో సభముగి నెను.

పూనా సాసూను వైద్యశాల

విడుదల ఉత్తరువును కల్నలు మాడకుగారు చదివిరి నిన్న (5 వ తేదీ ఉదయమున) పూనానగరమున సాసూను వైద్యశాలలో బొంబాయి దొరతనమువారి వద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరువును కల్నలు మాడకుగారు గాంధీ మహాత్మునకు చదివి వినిపించిరి. వెంటనే మహాత్ముని పట్టికువార్చుకు తీసికొనివచ్చిరి చాలమందిపౌరు లచ్చటికే వార్చి సందర్శించుచున్నారు. మాలానామోకతాలీగారు బొంబాయిలోనుండగా వారికి శుభవార్త తెలిసినందున వారు వెంటనే ఉదయమునకు మరల సాసూను వైద్యశాలకు వచ్చి మహాత్మునితో కడుదడవుమాటలా

డి. పూనానగరవాసులు మహాత్మాగాంధీజీని తన వ్యవసాయమును విడిచి వ్యాపారమును చేపట్టినట్లు తెలుసుకొనినట్లు కార్యాలయములు వర్తకులకార్యాలయములు మున్నగున వన్నియును మూయబడెను. ప్రధానరాజమార్గము తోరణపతా కాసులతోనలంకరింపబడెను. నిన్నరాత్రి నగరమంతయు దీపావళులచే నలంకరింపబడెను. నిన్నసాయంత్రము గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. 5 వ తేదీ ఉదయమున గాంధీమహాత్ముడు సి. ఎఫ్. ఆంధ్రాసుగారితో చాలసేపు మాటలాడిరి. అధిమహాత్ముడు మేరి 15 దినములకు తక్కువగాకుండ మహాత్ముడు సానునవైద్యశాలలోనే యుండునని తెలియుచున్నది.

మరియొక పూనా తంతివార్త

నిన్న ఉదయము 7 1/2 గంటల వరకు సానున వైద్యశాలలో విడుదలవంతుల గాంధీమహాత్మునిగారి మేరి ఎక్స్‌ప్రెస్ గాని తెలియక. కన్నుమూడకు గాత మొదట నావార్త తెలిసి. అప్పుడతడున్న ఆంధ్రాసుగారి విషయములన్నిటిని చక్కగా వర్ణించిచాసిరి. ఆంధ్రవార్త బొంబాయి నుండి ప్రకటించబడును.

నిన్న 5 వ తేదీ మధ్యాహ్నము గాంధీమహాత్ముని లొమ్మిదవదినమున దుర్మి. కర్మింపుచున్నానని సభాగము ప్రత్యేకవారి (వై) కేలు అపార్థ మెట్లు) లో చేరినది. ఒక వికాలమగు గదిలో ప్రక్క అరుపుడైన. ఒక (కన్న) ఉపచారిక సచివనుండి. ఇతడంతయు సల్లాకరముగాకనబడుచున్నది. ప్రేక్షకులు వందలదిగాకచుచున్నారు. తేల్చి అకగారి తేదీని) ఒక ప్రకటనమును చేసినది మహాత్ముడు తెలియెను.

నగరములో మహాత్మావస్తువులు

మృగసింహ విద్యాలయ సంఘాధ్యక్షుడు భోపట్లగారి ఆజ్ఞాసారము మృగసింహ పాఠశాల లన్నియును మూయబడెను. మాతృకాశాల, క్రితము ప్రకారము మదరి మున్నగున వన్నియును నిన్నమూయబడెను. నిన్న సాయంత్రము గొప్పసభ జరిగినది.

ఆంధ్రాసుగారి ప్రకటనము

గాంధీమహాత్ముని నిన్నసందర్శించిన పిమ్మట ఆంధ్రాసుగారు సానునవైద్యశాలనుండి బొంబాయి కేగి యిటుల ప్రకటించిరి.

నేను (5 వ తేదీ) ఉదయము 7 1/2 గంటలకు నేను పూనానగరమున సానునవైద్యశాలలో మహాత్ముని సన్నిధి నుండి. మహాత్ముడు 48 రాత్రి (48 తేదీ రాత్రి) కానుగా నిద్ర పట్టించున 5 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముని వదలము సుప్తాస్థ సాక్షిగా తేజోవిరాజితమై శత్రువర్మయెనెంచుచుండెను. మహాత్ముడు సుమల్లసమున నొప్పుచుండెను. మేము మాటలాడుచుండగా కల్లులు ముడతగా రుచికి వచ్చి "ఎట్టి మరణము కోరుకుండ దొరకనమువారు మిమ్ములను విడుదల చేసిరి" అని మహాత్ముని మహాత్మాగమగ వ్యభిచితగా కొనియాడెను. పిమ్మట ఉత్తరపున సాక్షిగా చదివి విడిచివెను. "ఈ ఉత్తరపున దొరకనము వారు ప్రత్యేక వార్తాపరిచే వారు పండి. ఆదేశి రావు నిన్న (48 తేదీ సాయంత్రము) రాత్రి దానిని నాకందజేసెను. ఈ ఉత్తరమునను న్యాయముగ మీకు విన్నవించవలెనను కుతూహలముతో నింత వరుసాక నేమిచెంత నే తెలివి విన్నవించితిని. మీరపును నిర్బంధము నుండిముక్తులైతిరి." అనికల్లులుమాడకుగాకగిందగా మహాత్ముడు క్షణకాలము నిద్ర తీసికొని యుండెను. "మరికొంత కాలము నేను మీకు అతిథిగాను బిడ్డిగుడనుగాను యుండుటకు మీరంగీకరింతు రని నేనానించెను" అని పిమ్మట మహాత్ముడు మదికి. అందులకు ముడతగాడు పెద్దవృత్త నన్ని "వైద్యుడ నగు నాయాజ్ఞలను మీరతిమి. పశు యిదిగ రకు వలెనే సరిగా నుచును నగుల రని నమ్మెదను. మీకుగం పూర్ణాశ్వాసము కలిగించి కను మూయబడెను నాకు వరము నందము. అట్లుపరిగిన నీ నాకు పూర్తియగు సంతృప్తిగానును" అని పిమ్మట నడిచిరి. అట్లుపిమ్మట మరొకరి నేపటికి మాడకుగాడు గానును కడిగి కట్టుకట్టి "ఇంతవరకును మహాత్ముడు ప్రత్యక్షముగ దివిసాధింపబడిగా నాశ్వము కలుగుచున్నది. ఇప్పుడు పలువురు మహాత్ముని సందర్శన వారలకు. భానుధర్మములకు ఈ తేదీయను ప్రభుత్వము కలిగిందో మ.

రకు చాల తొందరకాలమునకు గాన సుప్తాస్థాశ్వాసము కలుగుటకును మహాత్ముడు చాల విశ్రాంతి యరవరము. ఇది చాల ముఖ్యమగు తేదీయను. ఈతడునును వారికాంతి కట్టి భంగమున కలుగుటకు. నేయుటయేవారియందు భక్తి ప్రేమలు గలవారికందరిని ముఖ్యకర్తయను. కాంతి ఉపవర్తనయేవారి కత్తు కట్టినవారెవరును వారికట్టితొందరము కలిగింపకుండు రని వత్తుడను కత్తుదిట్టవారకు చేయించి గాయముకను పూర్తిగామారేక గాన నిద్రతయమున నేమాత్ర మలగుటకలిగి-ను చేసినవారియందును మరల మొదటికి రాగలను. ఇంకను 18 దినముల పాటు బిడ్డిచేసిన గానుముపూర్తిగా ముగియదు. అందుల కంతవరకును మహాత్ముడు తనకత్తి తనకు ముడతెట్లు ఉత్తరసముఖంకరకును సర్వమునుచాలను మాటలుగా జరిగినది కాన నికయుండు గూడ సభివృద్ధి భంగము కలుగునను సంతకమున కరకాళిమిచ్చుకట్టి కార్యములను చేసిగూడ చేయకుండ నాగ్రత్యుచ్చుకొనకల్గుదు." అనికల్లులు ముడతగాడుచిది మార్మకరణముల పకాళిమును మంచిగాలియును వాగు గాసాకుటకు తగిన ముద్రయొకదిగాని గాంధీమహాత్ముని మార్మకరణి ముడతగా రాజ్ఞాపించినందున మహాత్ముడు మహాత్ముని ముద్రయొక గదిలోని మార్మి. దానికేరె యొక సారాగూడ నున్నది.

ఉదయమున కల్లులు ముడతగాడుచ్చి వెళ్లగానే అభివందన తంతివార్త అపరిమిముగా రాసాగింది.

గాంధీమహాత్ముడు కిదకు కర్మధర్మమున సరి కిష్టుకాలములో సర్వధిమగు నాశ్వము కలిగినమాట నిజమేకాని మహాత్ముడింకను చాల నిరసనీతిగానున్నాడు. గాంధీమహాత్ముని పూర్తిగా మారలేదు. కాన దానికాంతి యొక వంతరాము కలిగింపకలవికార్యమునుగూడచేయకుండుటకును ముఖ్యకర్తయై యున్నది. ఇమిడట ముఖ్యముగా యానెలాఖరు వంతు మహాత్ముడు కంతవిశ్రాంతిచేవారిక ముందుకంత మేలుకలుగగలదు. అనుదినమున సుప్తాస్థులకు విశ్రాంతి ముఖ్యకరము గాన మహాత్ముని ఆశోగ్యమును కోరినా రందకును కల్లులు ముడతగా రి హి తో క తే క యును వాగు గాగ మని చి సుప్తాస్థాశ్వాసము కలుగువరకును మహాత్ముని విశ్రాంతి కట్టి భంగమున కలిగింపకుండవలెనని నేనుగూడ విన్నవించెను. (5 వ తేదీయను ప్రతికానితేఖరులతో గూడ మహాత్ముడు మాటలాడ కాలదు. ఈ తేదీకటమును నేనువాని సంతకముల పంపె దని మహాత్ముడు తెలింపగా దానిని చదివి కనిపించుచు మహాత్ముడు నన్నడిగెను. నేను చదివి విడిచివెచ్చి. మహాత్ముడామో దించెను. పిమ్మటనే దీనిని ప్రకటించి పండి." అని ఆంధ్రాసు గారు ప్రకటించిరి.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

ధిల్లీనుండి చేసిన ప్రకటనము

గాంధీ మహాత్ముని విడుదలచేసినందులకు భారత జేతము నందును విశేషములందును గల మిక్కిలందకును మహాదానంక ముకు పొందుచు భగవంతుని కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నాడు. అట్టి వారందరితో కలసి నేనును నాసంతోష భక్తి కృతజ్ఞతలను తెల్పించు చున్నాను.

నిష్కల్యమునందును అహింసా సర్వధర్మములకు స్థిర చిత్తముతో ననుసరించుచుండను ప్రపంచము గాంధీ మహాత్మునికేవలవార్యుని నిరవకపుట్టియుండలే దివునుగూడ లేదు.

అట్టి మహాత్ముని కాశాగారమున నుండుట ఆశ్వాస మనియును శోచనీయునియును మొదటికిందు నేను నేకతలం చుచుంటిని గాని ఎట్టికేట దొరకనమువారి ఆశుభములు తొలగించినందులకు నేను మహాత్మాగమగ నానందించు చున్నాను. మార్మకరణమును మానగలపంచమునకును నిరవక మానకుడు నేకతేయ గలుగుటకు గాంధీ మహాత్ముని దీక్షా యూరశోగ్యకర్మముల నొనగవలెనని నేను పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాను అని మాలవ్యాగారు నిన్న ధిల్లీనుండి ప్రకటించిరి.

లాలా గిరిధారిలాలుగారి తంతివార్త

"మిమ్ములను ఎట్టి మరణమున కోరుకుండ దొరకనము వారు విడుదల చేయుట చేత మా నకు కుభ నూ చ క ము. నా తి యు క య వి జ గ య న కిది నిదర్శనము. అప్పుకను ప్రపంచమునకు వ్యక్తియమును మిమ్ములను నే భింపించుచున్నాను. సర్వ సాధనములను రాశోగ్యము కలుగలేని ఎల్లవారును ప్రార్థించుచున్నాను. అ

తనకును కాను సుప్తాస్థులకు విశ్రాంతి గొనవలెనని నూచి చుచున్నాను. నేను రాత్రి దీపాళి ఉత్సవమున జరుపుటకు నగర కాం గ్రె గు స ం ఘ ము వారే రావ్టు చే యుచున్నారని నిన్న ఆ శ్మకనరుకు విడుదలతలెవారైతేగానే అటునుండి లాలా గిరిధారిలాలుగారు మహాత్ముడు తంతివార్త నందిరి.

అహమదాబాదులో వేడుకలు

నిన్న ఉదయము గాంధీమహాత్ముని విడుదల వార్తకు వెల్లడించుటకు నగరీనపతిక ప్రత్యేకసూచిక ప్రకటించెను. వెంటనే బాతీక్కు పాఠశాల గును విల్లులు మూయబడెను. మా నె కు చా కు లో దు కా జ యు ల ను పతాకములతో నలంకరి చిరి. మధుగామరవార్తాప్రములకు పంచి పెట్టిరి. మధ్యాహ్నము బాతీయశాలలందుండి ఊరేగింపులు జరుపబడెనని పిరొడ్డు మీతుగా బాతీ సగితులు పాడుచు న దచెను. కడుదలకు సంతోషమును తెలుపుచు నేనుస్తాక ప్రో కరుల సంగును వాగు శ్రీమతి కిస్తూబాగుగాటి రితివార్త నందిరి. బా బా యు కర్మము గూడ సో భింపన కలి వార్త నందిరి.

బొంబాయి

విడుదల వార్తవిని అన్నిచతుములవారును చాల కుంతిం చిరి. నిన్న బొంబాయిలో ఈవిషయము శత్రు యికరచయము లేకలేదు.

నాగపూరు

విడుదల వార్త నిన్న మధ్యాహ్నము తెలిసినది. వెంటనే పట్టణమంతయు వ్యాపించింది. ఎల్లవారును చాలసంతసించిరి

లాహోరులో దీపాళి

నిన్న రాత్రి లాహోరులో చాలమంది తమగృ హములను వర్తకనానములను దీపావళులచే నలంకరించిరి. కాం గ్రెగుసంఘమువారు బహిరంగ సభ చేయుచేరిరి. మహాత్ముని సభించించుచు తీర్మానముచేయబడెను. ఈవార్తవిని ఎల్లవారు ను సంతసించిరి. ఇండియావొరకనము బొంబాయి దొరకనమును అభినయించు పలువురు శాసనీధిగిని వర్మయకు తంతివార్తలను పండి. మధ్యాహ్నము కాంగ్రెసువంటిగిలు బాతీకు గిరియను పాడు. ఊరేగింపుచేసిరి.

కలకత్తా

విడుదలవార్త నిన్న పగలు 11-30 గంటలకు తెలిసినది. మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు నగరమునంతటను తెలిసి పోయి నది భాతీ ఉపత్రొల్పియును ప్రత్యేకసూచికలను ప్రకటించెను. ఉత్తరభాగమున ప్రజలు మహాదానంధభిరుత్తిరి. హిందువులు ను మహాత్ముడి యు జ ను గూడ వి భే క ము ల ను వి స్మ రించి చేవలములు లోను మనీయలలోను ప్రార్థనలు చేసిరి. ప్రభుత్వేతర కళాశాలలను పాఠశాలలను మూయబడెను. ఉత్తరభాగము వ్యాపారము నిలిపి చే య బ డె కు. 10-20 గం ట ల కు తం తివార్తగానే ముదలములకు తంతివార్తను పంపబడెను. ఆవ ట సుత్సవములను జరిపిట్లు సాయంత్రకి ముదలములనుండి కల కత్తాకు తంతివార్త అర్పిధిముగా రాసాగింది. కలకత్తాలో విార్తాపూరు పాక్షిలో గొప్ప బహిరంగసభ జరిగినది. హిందువులును మహాత్ముడి యుజనుగూడ విచ్చిరి. చాలమంది యువ శ్యాసముల నిచ్చిరి.

పత్రికాభిప్రాయములు

న్యూ ఎంపైరు (కలకత్తా)

మహాత్మునివిడుదల కన్నిపక్షములవారును సంతసించె దిరు. రాజకీయవిషయముల నుమఖములను. కార్మికప్రభుత్వ మునాచుచేసి మొదటికార్య ము సర్వజనప్రకటనముమై భారతి రాజకీయములందు నూకకాళము చేర్చుచు. ట్టిదిగా నుండుచాలా సమంజసముగా నున్నది.

ఈవినిగున్యాసు (బొంబాయి)

ఈవిడుదలవలన ప్రభుత్వమువారి బొంబార్డుము విరమకు చున్నది. ప్రంబసహాయము జరుపట కట్టి ల్యాంగునవైన దొరకనమునాకు వెతుచి య ర ని స్ప ము స య ము ట కు దొరకనమువారు చేయవలసిన పనిని ఘముగా చేయుటకే ఉదాహరణముతో నిర్మించిరి. ఇక అవకాశములను చర్చరా యున్నది.

నూతనగిరివర్ణన, భజనలను సాగించవలెను. శ్రీమహామంథాలము

అనుకూలనం దిహి, మదరాసు - బొంబాయి

కాటగడ్డ నాగయ్య,
పెంట్లవరదొంగు, కృ. జి, నడివాడతాలూకా

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6 వ తేది

బుధవారము

ఆ గా ఖా ను గారు: నో బిలు బహుమానము

శాంతిరక్షణ బహుమానమున కిప్పు డెవ్వరయినను నర్హులున్నయెడల, గాంధీమహాత్మునిని మరెవ్వరిని తరచి శాంతిరక్షణ అతిశయ క్రి గానెడల. ఈ సంగతిని చాశ్చర్యకరమునందలి సుప్రసిద్ధ పత్రికలు గుర్తించి యుండెను. కాని, మన స్టేటు కౌన్సిలుసభవా రెక్కడు సస్వజ్ఞులు. వీరికి గాంధీ మహాత్ము లొకలెక్కడు. సర్ మెనక్స్ దా భాయిగారి యభిప్రాయములు దెలిసియున్నవే. వీరికి ప్రజాత్రయములపై నేమాత్రము సానుభూతి లేదని ఎల్ల రెఱిగిన సంగతియే. అధికారాధిపతుల మునందు వీరికి పెట్టినదిచేరు. ఇట్టివారు, ఆగాఖాను గారికి నోబిలు శాంతి బహుమానము నొసగవలయునని తీర్మానము నుపపాదించి. భాంతీయనికి నోబిలు బహుమాన మొసగబడనచో, స. తిసిరిపనివారుండరు. కాని అనర్హులగువారి కిట్టి బహుమానము చేకూరుచోనూత్రము, భారతజాతి కంతకును తలవంపులగును. మనదేశములో నెసగబడెడి బిరుదుములవలె, వీరికిని విలువ దగ్గిపోవును. ఆగాఖానుగారు గొప్ప ధనవంతులు. చిట్టి ప్రముఖులకు వీరిపై నభిమానము మిక్కుటముగ గలదు. ఆగాఖానుగారి గుఱ్ఱములు యూరపునందు అనేకపం దెముల గలిచి ఫేర్లాంచినవి. ఎప్పటికప్పుడు క్రొత్త గుఱ్ఱములను కొని, వీరు శిక్షణ నొసగుచుందురు. అగ్ల దేశమునందలి ఉన్నతజాతులవారికి గుఱ్ఱపు పందెములని మిగుల సరదా. అందుచే ఆగాఖానుగారి పేరు తెలియనివారుండరు.

ఇంతయుగాక, వీరు విశేష కాలము యూరపు నందే గడుపుచుందురు. గొప్పవారందరతో వీరికి పరిచయముగలదు. వీరి ఆతిథ్యమును స్వీకరించు భాగ్యము పెక్కుమంది ఉన్నతాధికారులకు లభించును. హిందూ దేశమునకు విచ్చేసిన, వీరు గవర్న మెంటు భనవములలో ఆతిథిగనుండురు. ఆకృతి యందు, వీరు సంపూర్ణముగ యూరపియనులబోలి యుండురు. రాజకీయాభిప్రాయములందు, వీరు కడు గడుమిగివాడులు. మొగ్గు అధికారవర్గముపై పునకే ఒరిగియుండును. మహమ్మదీయమతముపై వీరికి సహ జాభిమానమున్నను, కిలాఫాత్ ప్రశ్న పరిష్కారము గావలయునని వీరు పట్టుదల జూపినను, వీరు తీవ్ర వాదులుగారు. ఎక్కడికక్కడే వీరు సంతృప్తిజూపుచుండిరి. ఇంగ్లండునకెప్పుడును కృతజ్ఞత కలిగియుండిరి. కిలాఫాత్ ప్రశ్న ఇంకను పరిష్కారముగాలేదు. మహమ్మదీయు లింకను సంతృప్తులుగాలేదు. ఆగాఖానుగారుమాత్రము తమ సంతృప్తము నధికముగ వెల్లడిచేసిరి. ఇంతటితోబోక, తుర్కీ దేశము రిపబ్లిక్కు అయినందులకు సంతసించుటకుమారుగ, కలీఫాకు రాజ్యాధికారము లేనందులకు వీరు పరితాపము జూపిరి. వీరుబంపినలేఖ తుర్కీలో పెద్దకలవరము గలిగించెను. ఆగాఖానుగారిపై తురుష్క ప్రభుత్వము వారాగ్రహపూరితు లయిరి. ఆగాఖానుగారు పిమ్మట దెలిపిన సమాధాన మేమాత్రము తృప్తి కరముగ లేకుండెను.

ఆగాఖానుగారు తమ విశ్వాసముల ననుసరించి మెలగుచున్నారు. అందుకు వారి నెవరునునిందింప బోరు. కాని శాంతిరక్షణకై వీరు సల్పిన ఘనకార్యములెవ్వయో ప్రపంచమునకుగాని హిందూదేశమునకుగాని దెలియకున్నవి. ఇట్టివారికి హిందూదేశ పక్షమున బహుమతినిచ్చినను, ప్రజలు సంతసించ జాలరు. తుదకు మహమ్మదీయులయినను సంతృప్తి జెందజాలరు. దాదాభాయి రీతిర్మానమును ప్రతిపాదించుట కుద్దేశ మేమియో తెలియదు. స్టేటుకౌన్సిలుసభలో నెట్టి బహిమానిన తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టినను, అది య శిరి పబడును. ప్రభుత్వసభ్యు లొదార్థముజూపి, తామీ తీర్మానముపై వోటు జేయమని వాగ్దాముజేసిరి. ప్రజలే యిట్టి తీర్మానము గావించిరిని దెలుపుట వీరి యిద్దేశమై యుండును. ఇట్టికోర్కెను ప్రజలు దోషపుటకు పిలువలేదనియు, శాసనసభ లే దెలుపవలసినదియు, దాదాభాయిగారు బలికిరి. దాదాభాయిగారి నుడువు తంతసరసముగ నున్నవో యూహించవచ్చును. ఆగాఖానుగారికి శాంతిబహుమానమునిచ్చుచో, తుర్కీ సందిని గుదిచ్చిన ఛెలమున్నదర్థ, కర్లనుప్రభువుల కేల యాయ గూడదని కే. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు ప్రశ్నించిరి. అంధిమహాత్ముని కీ బహుమానము బోకుండ స్టేటుకౌన్సిలుసభవారు జేయదలచినయెడల, ఆగాఖానుగారి కీయగోరవచ్చునని, వీరు తెలియజెప్పిరి.

సెత్తాగారు మరెవ్వరికి విశ్రేణవాదము గావించిరి. ఏదియో నెక్కడేపు శాంతినిగాక ప్రపంచ శాంతినిరక్షించినవారి కేయీబహుమతి నీయవలయుననియు, అందుచేమహాత్ముడు ఇందుకు అర్హుడుగారిని యు వీరియద్దేశము. కాని, మహాత్ముని సత్ప్రయత్నములవలననే, మహమ్మదీయ ప్రపంచము అహింసను విడనాడక విజయము బడసెనని దెలిసిన సంగతియే. లేనియెడల ప్రాచ్యప్రపంచ మంతటను సంతోషముదయించి, ప్రపంచమునల్ల కల్లోలముగావించి యుండెడిది. తుర్కీ ప్రశ్న పరిష్కారముగుటకు, మహాత్ముని ప్రయత్నము తంతవరకు దోడ్పడెనో ఆయా దేశములు గుర్తించిన విషయమే గాని పేరుగాదు. జర్మనీ మొదలగు దేశములలో శాంతి సాధనము నవలంబించుటకు, మహాత్ముని పలుకుబడియే కారణమయ్యెను. సెత్తాగారి కీ సంగతి దెలియకపోవచ్చును గాని, చాశ్చర్యప్రపంచ మీ సంగతిని గుర్తించుచున్నది. తాత్కాలిక శాంతిరక్షణకే గాక, మహాత్ముని సంబోధనము యుద్ధము లికమీద తలయెత్తుకుండుటకు మార్గము జూపుచున్నటుల సుప్రసిద్ధ రాజకీయతత్వజ్ఞులైన గుర్తించియుండిరి. అంత రాతీయశాంతి సురక్షితముగ నుండవలె ననిన, మహాత్ముడు బోధించిన సూత్రముల నాధారము జేసికొనక తప్పదు. అమెరికాదేశపు జిజ్ఞాసువులలో ప్రసిద్ధిపడసిన డాక్టరు సండర్లాండుగారు మాడరకొ రివ్యూ పత్రికలో వ్రాయుచు యుద్ధముల సంతరింపజేయు మార్గము నిటుల సూచించిరి. “మానవ కోటియొక్క నైతికశక్తి ఫిరంగుల దెబ్బను మించి పోవుచున్నది. ఇకమీదనుండియు, శాంతిని ప్రేమించుచు ఆ యుధ రహితులగు జాతులును ఆ యుధములు మిగుల తక్కువ గల జాతులునుమాత్రమే సురక్షితముగ నుండగలవు, వీనిపై నెవరును ద్వేషముగాని విరోధముగాని గను బటుపరు. ప్రజాభిప్రాయ బలముపై నను, మానవుల నైతికశక్తిపై నను ఆధారపడియుండెడి జాతులే, ఎట్టి అపాయమునకు లోను గాక సుఖముగనిలువ గలవు.”

ఇట్టి యనుకూల తరుణ మేలెంచుటకు, మహాత్ముడే కారణభూతు లగుచున్నాడు. మహాత్ముని

సిద్ధాంతములు సఫలమగుచో, మిలిటరీ ముస్య అదృశ్యమగును. ప్రతిజాతికిని స్వయంనిర్ణయాధికారము గలదు. మానవకోటి పశుబలముపై గాక, నైతిక ఆధ్యాత్మిక బలములపై నాధారపడునపుడు, స్వయం నిర్ణయాధికారము సురక్షితముగనుండును. యుద్ధము లంతరించును. ప్రతిజాతియు నిజస్వార్థతృప్తి ననుభవించుచు, దిగులు లేక సుఖముగ నిధురంభింపుగలుగును. డాక్టరు సండర్లాండుగారు దెలిపినటుల ఆయుధ విరహితమగు జాతీయే ప్రపంచమునికమీద వశపరుచు కొన గలదు. శాంతిరక్షణ కిది గదా సాధనము! మహాత్మునిమార్గ విఃట్టి యాదృశ్యమునకు తప్పక గొం పోవును. ఐనను మహాత్ముడు నోబిలు బహుమానము నకు బహికిరాడట. నా ర్థేపార్గ మెంటు నియమములు మహాత్ముని కీబహుమతి నిచ్చుట కింగ్గీరింపవట. తుదకు స్టేటుకౌన్సిలు సభవారు దాదాభాయిగారి తీర్మానము నంగీరించిరి. ఈ తీర్మానమున కెట్టి విలువ గలదో ప్రపంచము గుర్తించకపోదు. గాంధీ మహాత్ముడు బహుమానములను గాని బిరుదుములనుగాని ఆశించువాడు గాడు. నోబిలు బహుమాన మెవ్వరి కిచ్చినను, మహాత్ముని కీ ప్రతిష్ఠలకు కొరంతగలుగబోదు. మహాత్మునికి బహుమతి నిచ్చిన, నోబిలు బహుమానము సాధికమగును. అందువలన బహుమతి నెనగినవారు తమ్ముతామే గారవించుకొన గలరు. మహాత్ముడు మానవకోటి కొనర్చిన మహాపకారము ఎల్లరకు దెలిసియే యున్నది. ప్రజలంతలోను పొగడ్డలతోను అతనికి బనిలేదు. ఎట్టి సహాయము లేక మహాత్ముని కీ శాశ్వతము గ నిలిచి యుండ గలదు. అతనిని ఏకారాగృహ మయినను, నిలుపు కొనజాలదని రూఢియయినది. మహాత్ముని తేజము కారాగృహకుడ్యములకు భేదించుకొని, దశదిశలను వ్యాపించియుండెను. అధికారులు మహాత్ముని చిరకాలము నిర్బంధమున నుంచుట దుస్సాధ్యమయ్యెను. ఆకృత క్తి ముందర పశుబలము నిరర్థకమని రుజువయ్యెను. రానురాను ఆ తత్త క్తియొక్క సజతేజ మధికముగ ప్రసరింపకమానదు. సైన్యబలముగాక ఆత్మబలముగల దేశమే, అత్యధిక సన్మానము బొందెడికాల మరుదెంచకమానదు. అట్టిఫలితము చేకూరినవిమ్మట, ఇంపుల కెవరు ముఖ్యకారణభూతులో భావిచర్చి కారుడు తప్పక లిఖింపగలడు. ఈమారు నోబిలు బహుమాన మెవరికి ప్రసాదించబడినను, నూతన యుగస్థాపకుడు గాంధీమహాత్ముడే యని, ప్రపంచ చాత్రము నిరూపింపక మానదు.

పరస్పర దూషణ

మద్రాసు శాసనసభలో బ్రాహ్మజేతరపక్షము వారు పరస్పర దూషణతో కాలము గడుపుట శోచనీయము. వెనుక మంత్రులపై విశ్వాసము లేదను తీర్మాన ముపపాదించబడినపుడు, పానగలు రాజాగారు స్వయముగ నెకలేఖను సభ్యులకు పంపియుండిరి. మంత్రులమున కనుకూలముగ వోటు జేయవలయునని చానిలో కోరియుండిరి. ప్రభుత్వముపక్షమున నీలేఖను పంపినటుల సూచించబడెను. ఇట్టి లేఖను పంపుటవలన, ప్రభుత్వ నియమిత సభ్యులు మంత్రుల కనుకూలముగ వోటుజేయుట సహజము. ఇంతయగాక, శాసనసభ నాయకులగు టాడుహంటుగూ రిట్టి లేఖను పంపవలసియుండి, పానగలు రాజాగారు పంపుట సాప్రచ్ఛాయ విరుద్ధము. ఈ విషయముగూర్చి శాసనసభ్యులు పలువురు నిన్నటిసాయం కాలము తమ యాగ్రహమును వెల్లెబ్బిచ్చిరి. తుదకు ఎట్టి తీర్మానము జరుగకుండనే చర్చ యంతరించెను. పానగలు రాజాగారు దెలి

పిన సమాధానము కడుబలహీనముగ నుండెను. ప్రభుత్వ మనిన, పూర్వప్రభుత్వము గాదనియు, మంత్రివర్గమే సనియు, వీరు సమర్థించిరి. మంత్రి గారి లేఖవలన, ప్రభుత్వనియమితసభ్యులు ప్రేరేపితులు గాలేదని, తనికాచలం చెట్టి ప్రభుత్వము దెలిపి వ్రాసినవర్తన సమర్థింప దలచిరి గాని, నిజమిందుకు విరుద్ధముగ నున్నది. దాదాపుగ ప్రభుత్వ నియమితసభ్యు లందరును విశ్వాసరాహిత్యతీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ వోటుజేయుటయే దీనికి నిదర్శనము. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము కొద్దివోటులతో నోడిపోవుటకు కారణమెదియో విదితమగుచు నేయున్నది. రాజకీయ వ్యవహారములు తుదకెట్టి దుస్థితికివచ్చెనో గ్రహించవచ్చును. ఇది యిటుండ, మంత్రిపక్షమువారు రామలింగారెడ్డిగారిపై కొన్ని యారోపణలు గావించిరి. తమకు కొన్ని యుక్త్యాగములు కావలెనని రామలింగారెడ్డిగారు వ్రాసినటుల పానగల్లు రాజుగారు బయటపెట్టిరి. రామలింగారెడ్డిగారిందుకుబడులు జెప్పించు లిఖిత పూర్వకముగ లేని పూర్వాపరసందర్భములు కొన్ని గలవని దెలిపిరి. ఈ రీతిని ఒకరితప్పుల నంకొక రెంచుచున్నారు. ఒకరి గుట్టు నింకొకరు బయట పెట్టుచున్నారు. మొత్తముగాద జస్తిను పక్ష మునయ్యుచుటకు ఉద్యోగ వాంఛయే మూలకారణ మయ్యెననుట నిశ్చయము. దీని వెనుకకు బెట్టినగాని, సాంఘిక ద్వేషము తొలగనేరదు. సర్వసర్వరాజ్యసిద్ధికై బ్రాహ్మణేతర పక్షము పాటుబడినగాని, తన కళంకమును బాపుకొన జాలదు. బ్రాహ్మణేతర పక్షము పూర్తిగ మార్పుజెంది, మాతన సూత్రముల నాధారము జేసికొని పనిజేయుట యత్నవనరము. స్వసహృద్ధరణము న్యాయమే యయినను, దేశాభివృద్ధి కడ్డుపడెడి మార్గముల నవలంబించుట, మిక్కిలి అనర్థదాయకము ప్రస్తుతసాయకులకు బ్రాహ్మణేతర ప్రజలు తమ నిజాభి పాయమును వ్యక్తపరచి, ఆత్మ గౌరవమును నిలుపుకొందురుగాక!

స్వరాజ్యపత్రికపై దాడి

స్వరాజ్యపత్రికపై దాడివెడలుటకు మంత్రిల పక్షము వారే గాక, లా మెంబరుగూ గా. సి. పి. రాయస్వామి అయ్యగారుగూడ తలపెట్టిరి. స్వరాజ్యపత్రిక జేసిన నేరమేమి? ప్రెసిడెంటుగారి ఉత్తరువును స్వరాజ్యపత్రిక ఆక్షేపించెనట. అధ్యక్షుని గౌరవమును, శాసనసభవారి గౌరవమును నిలువబెట్టుట యవసరమని రా. బ. ఎతిరాజులు నాయుడు గారును రా. బ. తనికాచలం చెట్టిగారును పట్టుబట్టిరి. గా. రాయస్వామి అయ్యగారు పార్లమెంటుసభవారి సాంప్రదాయములను వినరించి, నేరమని బట్టితెచ్చుట కక్కడ ఆధికారము గలదని సూచించిరి. సంస్కరణశాసనము మాత్ర మట్టి యధికారమును ప్రసాదించుటలేదు. ఐనను, దీనిని చలాయించుటకు శాసనసభవారికి సహజాధికారము గలదని, లా మెంబరుగారు ప్రతిపాదించిరి. ఇందువిషయమై ఇదమితమనుసూత్రము లేకున్నను, పత్రికాసంపాదకునిపై చర్యదీసికొని, అనుకూల సాంప్రదాయము నొక దాని నేర్ప టు ప వ ల యు న ని, రామస్వామి అయ్యగారు గోరుచున్నారు. విసెంటుగారు తమ కన్యనువను సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించినపుడు, మంచిని చేకూర్చుటకు కన్యనువను లుపయోగపడకపోయినను ప్రజల స్వాతంత్ర్యములను నిరోధించుటకుమాత్రమవి యుపయోగపడునని, యూహించియుంటిమి. మాయూహ నిజమేనని, రామస్వామి అయ్యగారి బెదిరింపువలన స్థిరపడుచున్నది. పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయములందలి మంచిని గ్రహించక

బోయినను, చెడుగు ననుసరించుటకు ఎక్కుడు కుతూహలము గలుగుచున్నది. స్వతంత్రదేశములలో విధింపబడెడి సూత్రములు, పరాధీన దేశములలో దుర్వినియోగమగుట సహజము. ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యము వలన, స్వతంత్రదేశములందు నిర్బంధ సూత్రములు సామాన్యముగ నమలులోనికి గానేరవు. హిందూదేశమునందులగాదు. చీమంత సంవదానికి, నిర్బంధ సూత్రముల నమలులో బెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచుండును. శాసనసభాధ్యక్షులుగాని, శాసన సభ్యులుగాని, విమర్శనార్థులు గారనుటకన్న వైషమ్యము వేరొకటూడబోదు. ప్రతికలస్వాతంత్ర్యము నీరి తిని నిరోధించుట, మిగులలసభ్యము. మంత్రిపక్షము వారు నిర్బంధములకు ప్రోద్బలము గలిగించుట, విరిగారున్నను, మాతనవదిస్థితు లయినను వీరైఖాని మార్పిచుట దోషము. శాసనసభా కార్యదర్శిగారి కీ సంగతిని దెలుపవచ్చునని, ప్రెసిడెంటుగారు కోరిరి. ఏదియోనొకరోజున స్వరాజ్యపత్రికాసంపాదకునిపై నేర మాపాదింపబడినను ఆచర్యముండజాలదు. మంత్రిపక్షమువారిదివరకే, ప్రజలవిశ్వాసమును కోల్పోయిరి. మాతన నిర్బంధ ప్రయోగముచే, దానిని బూర్తిగ గోల్పోవుట కవకాశము గలుగును.

ఆర్థిక విచారణ

భారతీయుల దాద్ర్యముగూర్చి రుజువక్కర లేదు. దేశపరిస్థితులను జూచినంతనే గోచరమగుచు ప్రజల మరణముల సంఖ్యలును, వీరు వలసబోవుట యు, కాటకముల ప్రాబల్యమును, అందుకు ముఖ్య నిదర్శనములు. గా. సెత్తూగారు ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గూర్చి విచారణ జరిగింప వలయునని తీర్మానము పాదించుచు, ప్రజల దాద్ర్యదశను వర్ణించిరి. గా. సర్ బి. యక. శర్మగారిందుకు జవాబిచ్చుచు, ప్రజల దాద్ర్యము వృద్ధియగుచున్న దనుటకు నిదర్శన మేమియు లేదనియు, వారిస్థితిచక్కబడుచున్నటుల బాగుగద్యోతమగుచున్నదనియు, సూచించిరి. శర్మగారింకికు పూర్వము ప్రతిపాదించుచుండిన సిద్ధాంతము లేమూలదాగెనో తెలియదు. ప్రభుత్వమున జేరగనే, హిందూదేశ సాభాగ్యములయను విరీకాక్కనూరు పొడగట్టెగాబోలు. కాలమెట్టి వైపరీత్యముదెచ్చి వెట్టును? ప్రభుత్వమువారు ఆర్థిక విచారణను స్వయముగ జరిపెదరట. విచారణ నెవరిద్వారా జరిపెదరు? ఛైర్మనుగారు ఇంగ్లండునుండి వచ్చెదరట. సభ్యులలో నెకరు యూరపియును సివిల్ సర్వీసు సభ్యులు. మరియొకరు భారతీయులుగ నుందురు. కార్యదర్శి ప్రభుత్వోద్యోగి యైయుండునట. వీరు జేసెడి విచారణ పండితుల విచారణయను. ఇట్టిచారి విచారణ ఫలిత మెట్లుండునో ఇప్పుడే జెప్పవచ్చును. భారతీయులు సంపదతో దులదూగుచున్నారని వీరు తప్పుక నిర్ణయించెదరు. ఎక్కుడు పన్నులను భరించుటకు ప్రజలకు శక్తిగలదని నిర్ణయించుటకు ప్రభుత్వమువారి కవుడు సులభమగును. సంస్కరణములవలన గలుగుచున్న లాభ మేదియో కరతెలామలకమే.

జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటులు

జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుల నెన్నికొనుటకు మద్రాసు రాజధానియందింకను తరుణము రాలేదని పానగల్లు రాజుగారు బలుకుట కమంగదు చోద్యము బల్లారి, చిత్తూరు, గంజాము, గోదావరి, కృష్ణా, జిల్లాబోర్డులవారు అధ్యక్షుల నెన్నికొనుమాకులను ప్రసాదించవలయునని గోరిరి గాని, అందు కింకను అర్హత గలుగలేదని, మంత్రి లభిప్రాయ పడిరి.

కోయంబత్తూరు, విశాఖపట్టణము బోర్డుల కదివరకే ప్రెసిడెంటులను నియమించుటచే, ప్రభుత్వమువారి రెట్టిజవాబు నొసగియుండ లేదు. కోరినవారికైనను ఎన్నికమాకులనిచ్చుటకు మంత్రిగారు పాల్పడలేదు. సత్యమూర్తిగారు దెలిపినటుల, గంజాము, చిత్తూరు, గోదావరిజిల్లాలలో మంత్రిపక్షపులను నిర్వహించుటకు తగినవారు దొరకరీగాని, జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు పదవులను నిర్వహింపగలవారు మాత్రము లభింప లేదట. ఇది ఎంత హాస్యాస్పదమో గమనింప వచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వముక్రింద, సామాన్యపదవులకుగూడ ప్రజల నర్హులగుచున్నారు. ఇట్టిపదవి స్వపరిపాలనమునకు వారిజాపునని నమ్ము పెట్టులుకో

ఒడయిరు - జాయరు
మాననప్రభుమనా

లండనులో విచారించబడును
లాహోరు, 4 ఫిబ్రవరి:—ఒడయిరు నాయకుడు మానప్రభుమనా ఒడయిరునాగార్లులో కింగ్స్ బెంజి డివిజనుపద్ధతు వచ్చేసెల విచారణకు వచ్చును. (ఆ.వె)

కెన్యాలో పన్నులనిరాకరణము

తలపన్నును (హాలుటాక్సు) చెల్లించుట లేదు
ప్రభుత్వమువారు చర్యప్రారంభించిరి
మేజస్ట్రేట్లు నిరంకుశముగ తీర్పుచెప్పుచున్నారు

కెన్యాలో హాలుటాక్సు చెల్లింపరాదని భారతీయులు నిశ్చయించి నిరాకరణను ప్రారంభించి, చురుకుగా పనిజేయుచున్నది. దొరతనమువారు చాలమందివైది (ధనికులని వర్తకులైనవారు) దావాలు చేరి. వాదులను దొరతనమువారు రుజువు చేయకకరతేటండగ నే మేజస్ట్రేటులు నిరంకుశముగ దొరతనమున కనుమాలముగా తీర్పుచెప్పుచున్నది. తెల్లవారిపద్ధతి ఆక్రమముగ తెచ్చుటకు కార్యగమ తీర్మానమునకు విధేయులమై కేసులు బుద్ధిపూర్వముగా చిన్నును చెల్లింపదు. చెరసాలకు హాయికాదు. పన్నుల నిరంకుశము, భారతదేశగౌరవమును కాపాడెదమని భారతీయులు స్టేటుమెంటులలో తెలుపుచున్నది. స్థితి చాలవిషమమగుచున్నది. అచటిదొరతనమువారిందో శేషము చెందుచున్నది. ఇన్ని కేసులు ఆర్డీనెన్సును యండియో దొరతనము వారును ఆధిని జే శే స ము ల క ర్తా లయమిలారు. హిందూదిండువారు హిందూలులో చెల్లెను. వెనుకటి నిరంకుశము నిన్నిటిని యంచనకొని అచటిదొరతనమువారు పట్టుబట్టుచున్నారు ఆరీయాసెల రెడ చేసిన కుంబాసానుండి స్పృశము విరేఖు సాంధూష్యతెను తింతికార్తనంపెను.

అవకరు పత్రిక

సంపాదకునిపై రాజద్రోహపుకేసు
మా.తలలో అవకరు పత్రిక అను అసహాయపక్షపాతి కకు సంపాదకుడు చినోయి, చు. వావడకు దుగవలాలుగార్లు వైది రాజద్రోహపుకేసు చేయబడినది. ౩-వ శేషిని వారిని రిమాండు కేసుకొని. పత్రికాలయము సోదామచిరి. చినోయిగారిపుడు అవకరుపత్రికకు సంపాదకుడుగ లేదు. స్వతంత్రతనము అసహాయవాదపత్రికకు సంపాదకుడుగా నున్నాడు. నగరకార్యగమ సంఘము కపు దీతదే కార్యదర్శి. (ఆ.వె)

లాహోరు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు

హిందువులు బహిష్కరింపదలచిరి
లాహోరు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలకు నిజావత్తనని హిందూ మహాసభవారిచే పేర్కొనబడిన హిందూసభ్యులు ఎన్నికలకు హిష్కరించుటకు నిశ్చయించిరి. (ఆ.వె)

విశ్వావార్తలు

ఇంగ్లండు - ప్రాంసు

ప్రధానామాత్యుల సమావేశము

నూతనభావములు

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 11-30 పోయంకేర మగ్నోజ్జ్వలగార్డు ఒకరినొకరు కలిసికొని మాట్లాడ కుండుటకు ఇది వీలులేదని స్పష్టముగా అనుకును చున్నాడు. మంతు లిద్దరూ ప్రాసీక్యూట్ లేఖలను గూర్చి అభిప్రాయభేదములు బయలుపడెను. కాని నూతనభావములు నూతన కర్మములను అవి లంబించుటకు ఇది ప్రారంభ మనుచున్నాడు. కర్మము ప్రభుత్వ మగ్నోజ్జ్వలగారి వైఖరులకు వ్యత్యాసము కనిపించుచున్నది.

సమాధానముతో గూడుకొను చర్యకు పరానులు అంగీకరించెదరను కొనుచున్నాడు. ఒకరినొకరు దూకుటచే ప్రయోజనముండదు.

హ్యూస్ 'జర్నల్' ఇట్లు వాకొనుచున్నది. అసలు ఏదో అపోహము ప్రాంసు గ్రేటుబ్రిటనులకు కలిగినది. అసలు కారణమెదోగలదు. అదే నిజమనుచో, రాజకీయములే కారణముగాకున్న పీఠభేదములకును రాజీతుదురు. 5 ఏప్రిల్ 1906 రాజ్యాంగకేంద్రపరిపాలనానిని పరిపాలనా గావించినవారు దాని కేంద్రము నిండ్చుట.

కార్యకర్తలకు వాదాత్మకంగాను చనిపోవుటచే ఆర్థిక సౌందర్యంగాను అస్థానమునకు ప్రయత్నించుచున్నాడు.

కార్మిక ప్రభుత్వమువారి 'కోతల' ప్రారంభము

నాకాదళ వ్యయమును తగ్గించుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 1:— పీఠిప్రసాదకాగారు యధికారాధిపతులు, నాకాదళకాల్ల వ్యయములను పరిశీలించుచున్నాడు. నాకాదళమునకు 58,000,000 పౌండులు మదింపు చేయబడెను. ఇందులో 5500,000 పౌండులు లగ్నింపవలెననిది.

ఈ పౌండులను అసలుముద్రలో 26000000 పౌండులు తోలుచున్నది. ఇంకను రెండుమూడు నడవలసి యున్నది. కాని అధికభక్తులలో ఏదో అదనపుసామ్యము ఉండుననుకొనుచున్నాడు.

ప్రతిభాభిమానుల కార్యకర్తలనువారు వ్యయమును తగ్గించుచున్నాడు. అప్పుడే సందయాకార్యాలయమున కనికేయు 1000 మంది తాత్కాలిక పరిశీలనకు ఉద్యోగముల తీసివేసెదమని ముందుగా తెలియజేసి. సైనిక మదింపులో తొలుకొంది వ్యయమును తగ్గించెదట.

ప్రాంతీయప్రభుత్వములలో అధిక కష్టమును మార్చుటకు కార్యకర్తలకు ప్రభుత్వమునాటి కృతజ్ఞతలే పోవుటచే అధికభక్తులలో అంతయు కష్టమును చూపుచుండవలయు నాకాదళ వ్యయమును తగ్గించెదట. దీని ప్రాజ్ఞాపతికమునకును (ప్రీట్స్ మన్)

ఇటలీ రషియా ఒడంబడిక

మాస్కోకు ఉత్తరము బంపబడెను

రోము, ఫిబ్రవరి 4:—రెకోవుగారిని రెనికాగారి స్థానే పాలకునిగా నియమించుటచే ఇటలీ రషియా ఒడంబడిక వివరములను మాస్కోకు బంపుట కర్మమునది. ఇవి అప్పుడే అచ్చు అయినవి. ఇటలీ రషియా ప్రతినిధు లంగీకరించిరి. మాస్కోకు అప్పుడే రాజుబారులు సందేశముతో చేరుదొంది.

రషియాలో ఇటలీ ఒడంబడిక సందర్భమున బొమ్మలా చమరబావులు ఎంతవరకు లాభింపముగ నుండునో కనుగొనుటకు ఇటలీవారు రాజుబారుల నంపుచున్నాడు. ఈలోపుగ చమరబారు సదుపాయములను అవి చించు ఆపుజేసెదట.

బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరింపజేయు గాని అమెరికను లిల సాంకేతికతతో సంబంధము చేర్చుననుకొన వలెను అని పొర్టోగల్ ప్రతిక అడుగుచున్నది.

సోవియటు ప్రభుత్వము నంగీకరించుట

మతగురువులనువదలిపెట్టుకని 'పోపు'కోరుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 9/55 రషియా ప్రభుత్వమును బ్రిటిషువారు రంగీకరించెదరని తెలిసి రషియాను బంధించిన కోమలు కార్యకర్తలకు మతాచార్యుల సందర్శన రషియాను కదలివేయవలెనను వరకును రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుటకు ముందు వారికి మగ్నోజ్జ్వలగారు తెలియజేయవలెనని పోపు కబురంపెను.

మాస్కో ప్రతికల వైఖరి

క్రొత్త ప్రభుత్వమువారు మగ్నోజ్జ్వలగారి లేఖకు బదులిచ్చుటకు కృతజ్ఞత లేకుండెను. కాని వార్తాప్రతికలకు రషియా ప్రభుత్వము నంగీకరించుట సంభవమే. విప్లవమునకు ముందైన రాజ్యాంగవిధానముతో గాక అంతర్జాతీయసంబంధమును గూడ కలుగజేయవలెనని ఇన్వెన్టియా ప్రతిక వాకొనుచున్నది. విప్లవమునకు పూర్వమున్న ఏర్పాట్లుల ప్రకారము రషియాను చార్లెస్ వెల్స్, గలిపోలీని స్వాధీనము చేసికొనుటకు గ్రేటుబ్రిటను అంగీకరించకపోవచ్చును.

అమెరికనులు కొంతకాలము వేచి

యుండవచ్చును

న్యూయార్కు, ఫిబ్రవరి 4:— బ్రిటానియా ప్రతిక ఇట్లు బ్రాయుచున్నది:—సోవియటులకు ఋణము వరకుతి గానలెను. మగ్నోజ్జ్వలగారు వ్యయములను సంతరించుచున్నాడు. రషియాలో పూర్వము పోలె రాజకీయసంబంధము లేర్పడుచుకొనుటకు రెడ్ రషియా వాగ్దానమును గాంచువరకు అమెరికనులు తొందరపడ నక్కరలేదు.

సోవియటు మంత్రివర్గము

రెనికాగారి భావుచే మంత్రివర్గ మేదియు మారలేదు. చివరకాగారి విదేశాంగమంత్రిగ నున్నాడు. (టాట్స్కి గారు యధామంత్రి, కాకిగారు వర్తకమంత్రి.

గ్రీకు మంత్రివర్గము

వెనిజులాన్ గారు మంత్రివర్గమున కదలిపెట్టవలెనని ఆయన వైఖ్యము ఖచ్చితముగా తెలియజేసిరి. వ్యయకార్యములకు మంత్రివర్గము చేర్చుటజేయను.

కార్మిక ప్రభుత్వ వ్యవసాయ కార్యక్రమము

లండన్, ఫిబ్ర 4:—ఇండియా డెంటు కేవలపార్టీ సేవనకు కవునిలుతో మగ్నోజ్జ్వల గారి కృతజ్ఞత. ఈసభవారి కార్యక్రమమును ప్రకటించిరి. సహకార పద్ధతులమీద, వ్యవసాయమును వాతీయసేవగ చేయవలెనను. భూములన్నిటిని ప్రభుత్వము వారు వశపరుచుకొనవలెను. వారే అన్నిటిని ఇచ్చిపెట్టవలెను. భక్తులు నరలు చాలకాలమువరకు కుదిరేపాటి నిబంధన నుండుటకు ప్రభుత్వమువారే ఆహ్వానపార్టీలను కొని వ్యాగకేసి నిజంజేయవలెను.

బ్రిటిషు మంత్రివర్గము

కార్యభార నిమగ్నులగుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—కనిలేని కార్యకర్తలను కృతజ్ఞత కర్మములను గూర్చి అలోచించుట కేవలమునైన మంత్రివర్గపు సంభుముగాదు. మంచిపనిచే జేయవచ్చును. మంత్రివర్గమువారు విదేశాంగ భారం అధినికే వివరములను గూర్చి విధింపించిరి. అతిజరుగురుగ కొన్ని వివరములు వాలోచించవలసి యుండుటచే ఈ వారములో ఇంకొక రెండు కార్యములు సమావేశమగుటకు నిశ్చయించు కనిరి.

వెంచీప్రభుత్వ వ్యయము

లో చరిపాలక వ్యయమును అధును 1000 000 000 ప్రాంతలవైన తగ్గించినాడని తెలియజేయ అంతాది సరంబుక మని అతిపాడు అనిరి.

కే॥ శే॥ విల్సన్ గారు

వక్షవాతము

అవయవములను కదల్చలేకుండుట

1919 నుండి విల్సన్ గారు వక్షవాతముతో బాధపడుచుండెనని తెలియుచున్నది. దానివలన కేంద్రతోడను పెదవులతో ఏడో చూచాయగ మాట్లాడుట తప్ప ఇంకొకవాడును లేదట.

జర్మను ప్రతికలు సానుభూతిని జూపకుండుట

లండన్, ఫిబ్రవరి 4:—రాత్రి 8/15. విల్సన్ గారి మరణమునకు జర్మను ప్రతికలేనియు సానుభూతినిబాపలేదనుట ఏదో కొన్ని సాంఘికవాద ప్రతికలుకూడ విచారమును దెల్పినవియు అసలు విల్సన్ గారికావరభావమునుగూర్చి ప్రస్తావించలేదనియు తెల్పిననుండ ప్రెస్సుప్రతికా విలేఖరి తెలుపుచున్నాడు. ప్రతికలన్నియు విల్సన్ గారు ప్రాతేపాదోదహారణతో వాసినట. విల్సన్ గారు తానే ప్రమాఖదనకొను వాడనియుత్తర సాన ములాహర్షుని ప్రకల్పములకు పలుకు వాడ ను చున్న విజాతీయవాదప్రతికలన్నియు ఇట్లు ప్రాయము చున్నవి.

మిరిమండలికి యువైరెడ్ స్టేట్సువారు ముందుకుండు సానుగ్రహి స్వప్నములనువిచ్చిరి. జలాంతరములకు నిరీధమును జామిరి కుదరక 14 మూతమును చేరుకొని కస్త్రులేని వంచకుడని విమర్శించెను. వేలకొలిది మృత్యు లైట్టిని అంగవికలుగ జేయబడినట్టి జర్మనులు విల్సన్ గారు ద్రోహినిని.

కాలిఫోర్నియాలో వ్యయమును ధర్మపన్నులను బన్నును అమెరికనులను మోసపుచ్చి అబద్ధముడి జర్మనీవై దండెత్తజేసిరి. మిలేవాద ప్రతికలుకూడ ఈలోపువాడుము క కొంచెము మృదువుగ తెలియజేసినది.

విల్సన్ గారిగూర్చి మియాభిప్రాయము మృత్యుకృతే దేశాగారి నమగ ఇంకొకంటె క్లెమెంకో గారే నయాము. ఇదిరచిన యము తెలుపుచును విల్సన్ గారింటె చాల ఆయన మర్యాద నుడవెను.

ముప్పది కోట్లకుండు అమెరికాలో విచారమును దెల్పువలెనని కూలిడ్డిగా ఉత్తరపు జేసిరి.

జస్టిరియాలో ఇస్పానీయముల మంత్రి భాగ్యమును పంపించు చున్నాడు.

కార్మిక ప్రభుత్వము-కెన్యా

థామస్ గారి ప్రకటనము

లండన్, జనవరి 31:—కన్యాభారతీయులకు గూర్చి తనవిధానము కడికాకతింధులతో థామసు గారిచ్చిన ప్రత్యుత్తిరసందర్భమున వాక్కులు తెలియుచున్నది. కన్యాప్రభుత్వ ప్రతిపక్షమున విజాదాంతులకు సంబంధించు కేరీయులనుచునుగూర్చిలో ప్రస్తావించిరి. పోలకు గాక అధినికేకపుభారతీయములకురపు అధినికే, ఇండియాకార్యాలయములవాటిని, ప్రధానామాత్యునకును యందు జేయబడిన రిపోర్టులను గూర్చి తెలియజేసిరి.

పోయిన కాలై 25 తేదీని లాము ప్రభుత్వమును స్వీకరించిన కేరీములు వివరములై కన్యాప్రభుత్వ ప్రకటనమును సామాజ్యసభ మార్చెకనుని కడికెడ్డుగా గర్భయ మొసగి రగిరి. భారతీయతాత్పర్యము చేయూకొనుచున్న బ్రిటిషు కభవారుగూడ ఈవివరమును ఇతరులకులకు తెలియజేసిరట.

కన్యా భారతీయుల కమనీనాగమునుగూర్చి కజ్జ పినపులు చున్నాడు. కల న చట్టము ఎంతమాత్రము నురదడ దని ప్రాతీకభక్తులము వాగ్దానికేకనటుల తెలియుచున్నది. ప్రాజ్ఞాక కొంచెము ఖిలభావముతో గూడుకొన్నట్లెను కియాచేసెదకేమో ఇదివరకే మంజూరు చేయబడిన కొత్తరెయిలుకనటులను భాగినిగూర్చి ఇప్పుడేయకలెనని అందోకనము నుల్లకలెను. కన్యావివరమును గూర్చి అలోచించుసంభుమువారికి తెలియకుండ కన్యాకార్యమును సాధ్యమైనంత వరకు దాఖిలైరకేమో యనివాఖిభక్తులముచున్నది. (లేదరు)

జీర్ణర సాయము

అక్షరములకు భుజించిన కన్నులకు రక్తమును సుగా మారవు. అక్షరము మిగిలిన కోగములకు కారణము. దీనివలన జీర్ణకోగములకు రసప్రాసము ప్రయోగముగలిగి దుర్బలమేకటి అయివుడిసించును. 25 మూతల దప్పి నెల రూప 1-4-0. అమ్మలంబనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

స్టేటుకౌన్సిలు

భారతీయుల ఆర్థికస్థితిని విచారించుటకు సంఘము

శర్మగారి "భారతదేశసంపదల అభివృద్ధి"

ఫిల్మి 4 ఫిల్మ:—స్టేటుకౌన్సిలు సూత్రమును తేలికముగా అధికారేతర కార్యకర్తలమున కిదియే యుద్దేశము. ఈ దినము: మాత్రమే సభ్యులను అభ్యర్థించి పరిశీలించుటకు యోగము. 50 అసెంబ్లీలకు ముగిసిన గౌరవమును గాంచి. ఈ దినమున రాను అధికారేతర కార్యకర్తలను చర్చించుటకు యోగము. అం దొకటి. ఈ దేశమున ప్రజల యాధిపత్యమును విచారించుట కొకసంఘమును నియమించుట నిగోచయమైనది. రెండవది, కరం దికరుగాను పరాధినితలచిన గాంధీ గారిమధుల తీర్మానము క రండికరుగాను తమ తీర్మానము నుపసాదింపలేదు. మొదటితీర్మా నమును, సత్తాగా గ్రహించింది. ఈవిచారణ సంఘమునందు అసభికార భారతీయకార్యకర్తలనుగణించలేదని గోచయన్నది. ఇందుకు సర్ మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయి గారి కనకరణ నుపసాదించి రి. బ్రిటిషు ఇంటియాలోని ప్రజల ఆర్థికస్థితిని గురించి విచారణ నొనర్చుటయొక్క యాద్యమునుగురించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల తో జాలోచించుటలెనెను, అట్టిసంఘమును నియమించునెడల నాసంఘమునకు సహాయమునన్ని కలిసి పనిచేసేవరా యని యను విషయమును వారిలోనుండుపరిచయము ఈసమగోచయమైనది. ఈ సమయమున ప్రభుత్వమునకు సర్ బి. ఎన్. శర్మగారు మా టలానును, భారతదేశమున దారిద్ర్యమునుగామండ నుండుట యొక్క, ప్రజలఆర్థికాభివృద్ధిని దెబ్బతీయుచున్న సమస్యను గా నిర్మించుచున్నది నుడివెను. పన్నులభారమునుగుంచి విచారిం చుటకు ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రములసంఘము నొకదానిని నియ మించునన్నారనియు, తీర్మానముగీకరింపబడునెడల ప్రభుత్వస భ్యులు మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయి గారి సలహాను బలపరచెదమనియు నుడివిరి. సర్ బాసిల్ బ్రా క్టెట్ గారు మాటలాడుచు, ప్రభుత్వము వారు నియమించునెడల సంఘములో సభ్యులనుగణించుననియు, సర్ జోసీయా స్టాంపుగారిని ఆ గ్లడేజునుండి రప్పించి ఆసం ఘమునకు అభ్యర్థునిగ నియమించునెడిదిమనియు మరయొకస భ్యుడు ఇండియాను సీనియర్ సర్వీసులోని సీని జరు యూరెసియానుగ నందుననియు మాడనసభ్యుడు పన్నులవిధించునసభ్యులందు మంచిఅవకాశముగల భారతీయులనుగ నంపించు ను నాల్గవసభ్యు డు కార్యదర్శి నుండుననియు అతడు యూరోపియనుగ గాని, భారతీయుడుగ గాని యుండవచ్చుననియు నుడివెను ఈ సంఘ ము సభవారినికొనసమకు తగినది గాదని కొందరు సభ్యులు ఖండించిరి. సత్తాగాను దాదాభాయి గారి సలహా సంగీరించి రి. సమరంపరిచయమున సత్తాగాని తీర్మానము సభవారిచే సంగీకరింపబడెను.

ఆర్థికస్థితిని విచారించుటకు ప్రత్యేకసంఘము

సత్తాగారు

భారతదేశమున ప్రజల యొక్క-అందు ముఖ్యముగా కృషి సాధకులయొక్క-కష్టము అదాయమును విచారించి ప్రస్తుతదారి ద్ర్యమును సాధ్యమొనరించుట కిచ్చి ప్రజలఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధి పరుచుటకును మాత్రమే నొనర్చుచున్నామని అధికారేతర కార్యకర్తల అభి కముల ఒక విచారణసంఘమును నియమించునెడల సత్తాగా రుపసాదించిరి. ప్రజలఆర్థికస్థితిని గురించి వేర్వేరు కమిషన్ ములందు వేర్వేరు గ్రంథకర్తలు గావించిన నిర్ధారములను, నిర్ణ యములను దెలిపి, ఈ విషయమున బహిరంగ సంపూర్ణవిచార ణను తప్పించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచున్నారని సత్తాగారాలోపణ మొనర్చిరి. తొలివిషయమున యధార్థమేది యొగనుగోని, విషయములను విచారాన్నీతినిచ్చి చి సమస్యను చుకొనుట చాలయుత్సాహకరముగ నుండును. భారతదేశమున వారిద్ర్య భిన్నుని గురించి చాల ఉద్దేశపూర్వమున నుపశ్చాస ములును, గ్రంథములును నొనర్చుబోనయెడల ప్రభుత్వ మువారు రందులకు కృతజ్ఞులుగ నుండవలెను. ఈ విషయమున ప్ర భుత్వమువారిదిగతం అధికారలక్ష్మరానో, రహస్యమునో ఇ ట్టివిచారణ నొనర్చునను, బహిరంగముగ నిట్టివిచారణ నొనర్చుట తగినంతదైర్యమును గన్నరుపజాలకపోయితి. 1882 సం॥ న అట్టిమను ప్రభువిచారణ యనియు, 1887 లో దక్షిణప్రభువిచార ణముననియు 1891 సం॥ న మరియొకవిచారణయు సీనియర్ మును న జరిగెను. 1898 సం॥ న మొదటివిచారణ సంఘమువారియెదుట వివిధరాష్ట్రములు, తమ తమ ప్రదేశములలోని ప్రజలఆర్థికస్థితి గురించి వివరములనుపాఠ్యము నొసగిరి. ఇవన్నియు రహస్యము

గనే యుంచబడినవి, ఇందులకు వ్యతిరేకముగా, భారతదేశమున క్రమక్రమముగా దారిద్ర్యమునుగడుచున్నదని నానబ్రెలు లారె శ్చుప్రభువు, సర్ విలియము హంటింగ్, సర్ బాస్ట్ల ఇల్లియము మొదలగువారులు తదగో ధ్రువపరిచిరి. 50, బాస్ట్లయను గాన, వారిస్థితినిగూడ నెరుగు నుపశ్యమించుట ఒకపక్షమును మాత్రమే దెలుపునట్టి ను, చాలాపారదాటుల పోల్చేమునట్టియో విషయములను దెలిపెను. కాని అతడుదెలిపేయొకటే అగీ కరించినది భారతీయులకంటె అదాయము కరగర్వరమునకు 40 రూపాయలయొక్కతే, ప్రాధికార కమిటీలకు విలియముగారు 1921-22 సం॥ నివేదికయందు, దేశీయసంపదలను నూచించు చి న్నములను ముగించుచు, ప్రజాసామాన్యమును అపరిచియన్న దారిద్ర్యమును పరుకరాదనియు, ఈ దేశమునకు లభించుచున్న దారిద్ర్యమునకు సరిపోల్చునగిన దారిద్ర్యస్థితి ఏయూపడియ ను రాష్ట్రమునందును గూడ గాన్నిపదనియును నుడివెను. భారత దేశములోని ప్రజలదారిద్ర్య నిర్వహణస్థితిని, సామాన్యము మా పించుటకుగూడ సాధ్యముగాదు. ఇంతియో ప్రజలుఖుఖు, వేర్వే రు అచనాను కేయారుకీములచేతనే ఇట్టి విచారణయొక్క అగత్యకర స్పష్టతనుచుండెను.

సర్ డిమిట్ హాయత్తుఖాన్

పంజాబు భూస్వాముల కమిషన్ సర్ డిమిట్ హాయత్తుఖాన్ గారు ఈ ప్రతిపాదనను బలపరిచిరి. ఈ సంఘమునై నె చ్చింపుటకథము చాల సర్వవియోగ మొనర్చునెడల ప్రాచీనము. ప్రజలదారిద్ర్యము దినదిన ప్రకర్షమునకునుచున్నది. భారతదేశము లీదది గానియెడల ఇన్ని జేబులందుప్రజల జీవితములకు దెబ్బపడచో గారు, వారు విదేశములకు వెళ్ళి, అంతటి నీచమును నెరవేరము లభాధను తప్పించుకొనెడివారే.

సర్దారు యోగీంద్రసింగు

రాజ్యపరిషత్, భారతప్రజల ఆర్థికస్థితిగతులను గురించి తనయుద్దేశమున నేమియు దెలుపకపోవుట కమాడకరమని యోగీ ద్రసింగుగారు నడిపిరి. ఆంగ్లదేశమున కార్మిక ప్రభుత్వ మువారు ప్రజలకు చాలాఅధికసహాయ మొనర్చి కృషిసాయము వభి వృద్ధియొనర్చుచున్న సమయమున భారతదేశమున ప్రభుత్వము వారేమియు నొనర్చుక, రెమిన్యూ ఆర్థికప్రభుత్వము మానముద్రను ధరించి కూర్చొనియున్నారు. కడచిన వారమున ఢిల్లీలో జరిగిన శిశువారమునందు, భారతదేశముయొక్క హీందజీ ప్రదర్శిత ము యొను. ప్రభుత్వమువారు ప్రజలఆర్థికస్థితిని అభివృద్ధిపరుచుటకు చర్యదీసికొనవలెను. ఈ విషయమున విచారణ జరుగునెడల నది ప్రతిరాష్ట్రమునందును జరుగవలెను.

సర్. మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయి

సర్. మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయి గారు మొదటి ప్రతిపాదనకు ప్రత్యామ్నాయముగ వేరొకప్రతిపాదన నొసర్చెను. బ్రిటిషు ఇం డియాలోని ప్రజలఆర్థికస్థితినిగురించి విచారించుటయొక్కయెడల యోగమును గురించియు, ఇందు కొకవిచారణసంఘమును నియ మించు నూపదను ఆంగీకరించి, అట్టి కాన్ఫరెన్సులనుగూడనుండ దొడ్చుడెదరా యను విషయమునను రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో సంప్రదింపవలయునని ఈప్రతిపాదన గోచయన్నది. ఈవిషయ మయొక్క ప్రామాణ్యమును తక్కినవకు దలంచలేదు. కాని సత్తాగారు ఇట్టి చిట్టి సంఘము కావలెను కే తమాత్ర ము నుపయోగపడెను. భారతదేశమున దారిద్ర్యము గలదను విషయము నిర్వివాదాంశము. కాని సత్తాగారు గావించిన కర్తవ్య అతిక్రమిక్ర నున్నది. ఈవిషయమున టెక్నికలు పబ్లికేషన్ గలవారు ఎక్స్పర్టులు, వైద్యాగరులు కలసంఘము నిం దుట నియమించవలెను.

గా. సర్ బి. ఎన్. శర్మ

శర్మగారు ప్రభుత్వమువారి తరపున నుపశ్యమించుచు, చాల ముఖ్యమును ప్రకటించు నొసర్చెను. దారిద్ర్యముధికమును నూచ నలు గాన్నింపక పోవుటయొక్క, ప్రజల ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధిం దుచుచుండవలెను సమస్యను మాత్రము గానియెదున్నది. ము టలో సభకసంఖ్యకుల ఆర్థికస్థితి అభివృద్ధి కడచి యున్న దని అంగీకరించెదను. పన్నుల భారమునుగురించిన విషయమున, ప్రభుత్వమువారి విషయము నాలోచించుచున్నాను. ప్రభుత్వము వారిపును ముఖ్యముగా ఎక్స్పర్టులద్వారా విచారణ యొనర్చుట మంచిదని నిశ్చయించుకొనిరి. ప్రస్తుత తీర్మానమునకును, ప్రభు త్వమువారు నూచించిన సంఘమువారి కార్యమునకును చాల సు బంధము గలదు. ప్రస్తుతపు కమిషన్ భారము వివిధతర తులనై నట్లు కడుచున్నదిను విషయమును మీరు విచారించెదరు. అందు లోపము లున్నయెడల వాని నివారణోపాయములను వారు

నూచించెదరు. ఇది భారతప్రభుత్వమువారి సంఘము. వివిధరా ష్ట్రములు, ఆ ప్రభుత్వముననే లభించు ప్రత్యేకసంఘముల నియ మించెదరు. గత దారిద్ర్యముననుగ సర్ మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయిగారి ప్రకృతు ప్రభుత్వ తర మొనగుచు మెక్ వాటర్సుగారు నూచించి రి. ఈ సంఘమువారు తమ విచారణ సంకతను, మంత్రిల సహకారముతో నొనర్చుచు. ఈవిషయమున కేంద్రప్రభుత్వముకు సహాయముకర్తదరా యని రా ష్ట్రీయప్రభుత్వమునకును కుంటి పరిమాణము. తీర్మా నమునై పట్టునట్టియెడల. సర్. మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయిగారి ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వసభ్యులు బలపరిచెదరు.

సర్ కరసిమాబెర్దగారి యుద్దేశమును ముగియకనే చాలమంది అధికారేతర కార్యకర్తలు, ప్రభుత్వమువారి ద్వేషించి నఎస్సెక్టర్ల వింటి యొక్క నిర్మాణమును గురించి ప్రశ్నింపగా సర్ బాసిల్ బ్రా క్టెట్ గారు ప్రభుత్వ తర మొనరు ఈసంఘ మున కల్లునసభ్యులు అందురనియు సర్. జోసీయాస్టాంపుగారిని అభ్యర్థునిగ నియమించెదననియు, ఒకయూరోపియను సీనియ రు బి. సి ఎన్. అధికారి ఒకభారతీయ సభ్యుడు, ఒకకార్యద ర్శియు నుండురనియు, ఈతడు భారతీయుడుగ గాని యూరోపి యనుగ గాని యుండవచ్చుననియు నుడివెను.

లాలా రాంకేరెబుదాను, సుబ్బాను, రహాజీ, లాలా కుల వీరసింహా, కపర్డిగారు, సత్తాగారి ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు సర్. బ్రా క్టెట్ గారు కర్తవ్య సంఘము ప్రతియొక్కయొ సభ వారి యొక్కయొ విశ్వాసము నందలాల దనియు నుడిపిరి. ఈ విషయమున ప్రభుత్వమువారి దిశకునే నిశ్చయముల నొనర్చుకొని ఈసంఘమును నియమించిరి దోయను.

సర్ ఆర్థు ప్రాము దిన్నావాచా గారు సర్ మాజిస్ట్రేట్ దాదా భాయిగారి సలహాను బలపరిచిరి. ఆంధ్రుల సభవారు ఫల రమునకు లేచి. ఫలహారా సంకరము తరిగి సమావేశమయ్యెను;

ప్రభుత్వసభ్యులు వెడలిపోవుట

ఫలహారాసంకరము సభాసాయకుడగు సర్ మనామ్మ డు మగ్గిగారుకు సర్ వరసింహేశ్వర శర్మగారుకు సర్ బాసిల్ బ్రా క్టెట్ గారుకు మాజరు గాతెను. వీరు రాజ్యపరిషత్ బస యందు జరుగుచున్న కార్యనిర్వహక కర్తవ్యమును పాల్గొన జోయిరి. సభ్యులుగూడ చాల ముచుపహుచగా నుండిరి.

సత్తాగారు

సత్తాగారు తీర్మానము చర్యకు ప్రభుత్వ తర మొనగుచు సర్ మాజిస్ట్రేట్ దాదాభాయిగారి సలహా తన తీర్మానములో విచారణకు ప్రారంభముగనైన నుండురను నుద్దేశముతో సంగీకరించు చుంటిని నుడివెను. ప్రభుత్వమువారు నూచించిన సంఘములన పక్షుల నెక్కువజేయుట ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమని సామాన్యముగ దానిపోవువారి గూడ దెలియగలదు.

ఈ విషయమున సర్. దాదాభాయిగారి సలహా సంగీ కరించుట కంటె నా ప్రతిపాదన యందే యోగిపోవుటకైనను అంగీకరించెను. ఈ సభయందలి కార్యకర్తల అభ్యర్థముగనూన్నా ను కాని ప్రభుత్వమువారి సహాయములేదే అధికారేతర కార్యకర్తల ప్రతిపాదనలు గలుగజాలవు. ఈసభ యొక్క నిర్మాణమునట్టిది. ఈ కడగ్రమున జరిగిన చర్యలను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకు తెలుపవలెను. రెండు మూడు సంవత్సరముల కైనను ఇందుకున మంచి విచారణసంఘమును నియమించుటకు విషయమున.

వోటునకు టెట్టుగా సంగీకరించిన మూడిగా తీర్మాన మంగీకరింపబడెను.

అభ్యర్థుని మందలింపు

తీర్మానమును వోటునకు టెట్టుగా పూర్వము అభ్యర్థుడు, సభయందునూనుకు డగు సర్. మగ్గిగారు గాని, సర్ శర్మగారు గాని తేలిపోవుటను గురించి నుడువుచు, ఇట్టి చర్యను గురించి ఎట్టి యభిప్రాయమును వ్యాపించునో సభ్యులే యూహించు కొనుడని నుడివెను.

గా. మావ్యాటరు— సర్ బి. ఎన్. శర్మగారు మర యొక వోటు అనివార్యమును తని గలగలబే చచ్చుటకు నెట్లెను. ఆతను తేలి సమయమున అభ్యర్థుని అనుచుతితో, నీ తీర్మాన మును గురించి నన్ను కాచుచుండవలెనని గోరెను.

అభ్య:— అట్లయినచో సభకు నిలుపుటకు పూర్వమే అనివారమును దెలుపవలసింది.

గాంధీగారి విడుదల

తమవారి తీర్మానము గాంధీగారి విడుదలను గురించిన కరండికరుగారి తీర్మానము. కరండికరుగారు తీర్మానము నుపసా దింపనని నుడివెను. ఆంధ్రుల సభ ముగిసెను.

చెన్నపురి శాసనసభ

నేటిదినచర్య

శ్రీమద్విశ్వేశ్వర శాసనసభ యాయుధము 11 గంటలకు మరల సమావేశమయ్యెను. గౌ. బి. బి. ఎల్. డి. స్వామి కన్ను పిల్లెగాని అగ్రాసనాధిపత్యము వహించె. ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలు నిన్నటివలె నిండియుండలేదు. ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

రామలింగారెడ్డిగారి ఉత్తరములు

ఎ. రామస్వామి మొదలియారు:—

గౌ. చిత్తూరుసభ్యులు మంత్రిగారి ప్రకటనను అసత్యమని చెబుటకు చేతన, అయినది విషయములు నిజవిషయములుగా నుండుటచేతను, సి. ఆర్. రెడ్డిగారు తనకు వ్రాసిన లేఖలను బట్టి చెప్పించి ప్రకటించుటకు గూర్చి గౌ. మంత్రిగారు ఆలోచించెదరా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు:—గౌ. సభ్యులు యేమి భావించుచుండిరో నాకు తెలియదు. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరముల గూర్చి నే నేమియు వ్యతిరేకముగా చెప్పకులేదనియు, తొలుదొల్ల మంత్రిగారిని ఉద్దేశ్యమునకై ఆశించియుంటిను నభిప్రాయము అసత్యము. సత్యము గాదని ఖండితముగా చెప్పగలననియు నిన్న నే నేమి చెప్పియుంటిని.

ఎ. రామస్వామి మొదలియారు:—గౌ. సభ్యులు చెప్పినది నాకు జ్ఞాపక మున్నది. గౌ. చిత్తూరుసభ్యులతో లేక వేరేవోద్యోగమునకో చేసికొనెను సభ్యుడు మంత్రిగారికి వ్రాసికొనియుండెనా లేదా?

రామనాథరాజుగారు:—చిత్తూరుజిల్లా బోర్డులో ఒక స్థానము గౌ. సభ్యులు నియమించబడియుండిరా?

పానగలురాజు:—లేదు. నియమించబడలేదు. కాని రామస్వామి మొదలియారుగారి సబ్జి మెంటరీ ప్రశ్న గూర్చి, రెడ్డిగారు చెప్పినట్లుగా నాకాయన లేఖలను వ్రాసియుండు విషయము నిశ్చయము. కాని నాకు యీ విషయమున తొలుదొల్ల వ్రాసికొనియుండలేదను మాట అసత్యము. ఈ యుత్తరములను భావి అయినే గ్రహించుకొనవచ్చును. (అని లేఖలను రెడ్డిగారికిచ్చెను.)

ఎస్. సత్య:—గౌ. మంత్రిగారు, తన పక్షము సభ్యులు ఉద్దేశ్యములకై తనకు వ్రాసిన లేఖల నన్నిటిని బట్టి చెప్పించెదరా? అధ్యక్షుడు:—ఇది సబ్జి మెంటరీ ప్రశ్న కాదు.

శశిభూషణరెడ్డిగారు:—మదరాసు శాసనసభకు అధ్యక్షుని నియమించు అధికారము మంత్రిగారి యాధీనమునందున్నదా?

స్వామి వెంకటాచలంపెట్టి:—గౌ. మంత్రిగారి యాధీనమునందు లేని ఉద్దేశ్యముల నిప్పుటచూర్చి గూడ తనపక్షమువారి తరపున కోర్కెను కలిగించుకొనుట అచారము గలదేమో తెలుపగోరెదను.

ఈ ప్రశ్నకు తుత్తరువు లేదు. ఇది జరిగిన కొంతసేపటికి రామలింగారెడ్డిగారును పానగలురాజుగారును ఉత్తరములనుగూర్చి సంభాషించుకొనుటకై సభామందిరమునుండి ప్రత్యేకగదికి వెడలిరి.

కృష్ణజిల్లా విభజనము

ఎస్. ఆర్. కె. అంకినేడు ప్రసాదబహదూరుగారు:—కృష్ణజిల్లా విభజనము గూర్చి అక్టోబరు 6వ తేదీ ప్రభుత్వప్రకటన గూర్చి రివెన్యూ సభ్యులు యాదినర విషయములను తెలిపెదరా?

- (1) ఈ విషయము యంతవరకు నిశ్చయింపబడినది.
- (2) తాలూకాలను తిరిగి యేర్పాటు చేయుటకు గూర్చి ప్రత్యేకవ్యవస్థలు గాని, సంఘములుగాని యేమయిన నూతనలను చేసినవా?
- (3) అట్లయినచో వాటిని ప్రజల యుపయోగార్థమే ప్రకటించెదరా?

ఉ:—అక్టోబరు 6 వ తేదీ ప్రభుత్వప్రకటన ప్రకారము వచ్చిన విషయముల రివెన్యూ బోర్డువారి విచారణార్థము పంపబడినది. వారిబోర్డు యింకను చేరబోవుటచే వచ్చిన నూతనలు ప్రస్తుతము ప్రభుత్వమువారివద్ద లేవు.

(3). ప్రత్యేకవ్యవస్థలుగాని, సంఘములుగాని పంపిన నూతనలను ప్రతికలలో ప్రకటించుటకునవచ్చిన ప్రభుత్వము వారు తలచుచున్నారు.

కాంగ్రెసునకు సి. వి. డి. ఉద్దేశ్యము సంపుట

సామి వెంకటాచలంపెట్టిగారు, కాకినాడ కాంగ్రెసునకు బోధుడుగాను సి. వి. డి. ఇనస్పెక్టరు నోకని తాత్కాలికముగా నోకవేల డిప్టీ ఇనస్పెక్టరుగా నియమించి, వానికి వోడుగా కొందరు ఇనస్పెక్టరులను మున్నగువారిని బంపియుండి రనియు, వానికి, అధికముగా అలవెన్సు నిచ్చినందు తెలిసిన విషయము నందలి యభ్యర్థమును గూర్చి ప్రశ్నించిరి. ఆకాంగ్రెసునకే రూ 10000 వ్యయము కేటానుచేసి, 6 గురుఅంగ్లము గుమస్తాలతో నోక డిప్టీ ఇనస్పెక్టరు జనరలుని అప్పింపెట్టు సి. వి. డి. కాఖలో నియమించియుండిరా?

ఉ: తుత్తరు:—అట్లు ఒక డిప్టీ నూపర్మెంటును నియమించుట నిజమేగాని ఆయనక్రింద నెంకమండిని నియమించికో తెలియదనియు, ఆయనకు అధికముగా అలవెన్సు యిచ్చియుండినందు డిప్టీ ఇనస్పెక్టరు జనరలుగారు క్రింద నెంకమండియో తెలియదనియు, వారి రూ 10000 వ్యయము భాయపరపలేదనియు జవాబు వచ్చెను.

సామె:—ఇనస్పెక్టరుగారిని సి. వి. డి డిప్టీ ఇనస్పెక్టరుగా నియమించు ఉత్తరువును లా మెంబరుగారే యిచ్చియుండిరా?

సి. వి. రామ:—లేదు.

సామె:—ఇట్లు అధికసంఖ్యలుగా మద్యగులను కాంగ్రెసు ఫలమునకు బంపు మాచన భామెంబరుగారే చేసిరా.

సత్య:—ఆ డిప్టీ నూపర్మెంటు యింకను ఆ ఉద్దేశ్యమందే యున్నదా?

సి. వి. రామ:—లేదు.

సత్య:—కాంగ్రెసు సమయము నియమించబడిన పోలీసువారి సంఖ్యయు, అయిన ఖర్చును తెలుపు సమాచారమును ప్రకటించురా?

సి. వి. రామ:—ఈసమాచారము బట్టుసమయమున తెలియగలదు.

జై భు

ఇండియన్ రైలులు కమిటీవారు చేసిన శిఫారులలో వేటినిన ఆచరణకు దెచ్చిరా? ఇకముందేవి ఆచరణకు దేనున్నారని డి, బి, వి. కేశవిల్లెగారు ప్రశ్నించిరి. దీనికి ప్రత్యుత్తరముగా ఒక స్టేటుమెంటు తయారగుచున్నది. ఆ విషయము బట్టె నుంచబడునని తెలిపిరి.

సత్య:—ఇది యెప్పుడు బట్టె నుంచబడును.

గౌ. న్యాయుగారు:—చాల శిఫారులను ఆచరణకు దెచ్చిరి. స్టేటుమెంటు కొద్దిరోజులలో బయలుపడును.

ఇరిగేషన్ బిల్లును గౌ. లామెంబరు ప్రవేశపెట్టుమందే బిల్లు విషయము ఆఫ్టరులో నుంచవలెననిన్ని 24 వ స్టాంటు దిగు అర్థవ ప్రకారము రాగలసమావేశమునకు సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు ఉపపాదించిరి.

ఏదైనను ఒక విషయమునై చర్య ప్రారంభమై జరుగుచుండగా అప్పుడు ఆఫ్టరులకేయుటకు మూత్రమే పార్లమెంటునందు ఆగారముగలదనియు, బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు తత్తరువుగబోవుచుండ మొదటనే ఆఫ్టరుల కొరత ఆచారమెక్కడను లేదనియు గౌ. లామెంబరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి.

మనకు లాభించునపుడు పార్లమెంటు చర్యను ఆనుగమించక, ప్రభుత్వము వారికి మాత్రము అనుకూలించునపుడు అట్లు చేయుట యప్రతుత్తమనియు 24 వ నిబంధన ప్రకారము, ఆఫ్టరుల గోరుటకు వీలుగలదని య సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

1914 వ సంవత్సరమున గౌ. బి. వి. కార్మ్యగారు ఇరిగేషన్ బిల్లును ప్రవేశపెట్టె నుండినపుడు గౌ. బి, ఎస్. కర్మగారు ఆఫ్టరుల కొరతగా అభ్యర్థన దంగీకరించెను. అందుచేత కార్మ్యగారు అప్పుడు బిల్లును ప్రవేశపెట్టుటకు వీలలేకుండెను. అందుచేత ఆచారముగూడ నరసింహారాజుగారి యుపపాద కనుకూలముగనున్నదని యు అమంచర్ల కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

ఆఫ్టరుల యుపపాదనవై తన యుత్తరువును ఫలాహారానంతర మొనగెదలని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

అంతటితో సభ్యులు ఫలాహారములకై లేచిరి.

సి. వి. వేంకటరమణ అయ్యంగారును శెట్టిరాజుగారు సవరణను బలపరచిరి.

వై సవరణలో “స్థానిక ప్రభుత్వము ఉత్తరకానించిన తప్ప” అను భాగమును తీసివేసి “భారతీయులకు సంపూర్ణ హక్కులను తొలగించెడి” అని చేర్చవలెనని టి. వి. రామలింగం శెట్టిగారు ఉపపాదించిరి.

రా. బి. అమంచర్ల కృష్ణారావుగారు సవరణను ఆమోదించిరి. సవరణను తొలగిస్తేముమలన ప్రవేశపెట్టుట కాదు. గాంధీ మహాత్ముని కెట్టి స్వేచ్ఛ భారములేదని దేవినుగాను చెప్పిరి. ఆయన అనారోగ్యదశలోనుండినపుడుగూడ యూరపియునులయెడ ద్వేషములేదని చెప్పెను. అట్టి సుహృద్భావము మరెవ్వరి కుండదు. ఈ సవరణ నంగీకరించిన మన యభిప్రాయములను సరిగా తెలియజేసినవార మగుదుము. భారతీయుల హక్కులను గమనించెడి కాలనీలయెడ ప్రతికారము వహించుట యుచితము. అందుచేత ఈసవరణ యనుకూలించునని కృష్ణారావుగారు చెప్పిరి.

“సంపూర్ణ” బదులు “సమాన” అనుపదము నుంచవలెనని శెట్టిరాజుగారు కోరిరి.

రామలింగం శెట్టిగారు ఈ సవరణ నంగీకరించిరి. శెట్టిరాజుగారు తమ సవరణ నుపసంహరించుకొనిరి.

పదసరిగి సరిగా లేదనున, దీనిని తేవటికి ఆఫ్టరుల చేయవలెనని గౌ. సి. వి. రామస్వామిఅయ్యంగారు కోరిరి.

అనూచన అంగీకరింపబడెను.

స్థానిక ప్రభుత్వము బదులు “బోర్డు” అని యుంపవలెనని టి. ఎం. నరసింహాచార్యులుగా యుపపాదించిన సవరణఅంగీకరింపబడెను.

9 వ క్లాజు అంగీకరింపబడెను.

చుమిగిన క్లాజులన్నియు 22 వ క్లాజుదప్ప చర్యలేకయే అంగీకరింపబడెను.

8 వ క్లాజును 22 వ క్లాజును ఆఫ్టరులలో నుంచబడెను. వీనివై చర్య మరల రేపు జరుగును.

ఇరిగేషన్ బిల్లు

సబ్జి మెంటరీ గ్రాంటులు

ల్యూతునివిన్యాకాఖింద సెంట్రల్ సర్వేఆఫీసులోనుండు పార్టీలకును ఉద్దేశ్యగులకును అలవెన్సు కింద రూ 98 1 రాలను ప్రత్యేకముగా కావలెనని గౌ. సర్ ఆర్థరు నాపుగారు కోరిరి.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

కాకేరి, మధర, తిరునాపల్లి, తిరుకర్వేరి డివిజన్లలో ఇరిగేషన్ పనులకై గౌ. సి. వి. రామస్వామి అయ్యంగారు రూ 114558లను గ్రాంటు కొరగా అంగీకరింపబడెను.

ట్యూటికారన్సుట్రస్టుబిల్లు

నిన్న ఆఫ్టరులయెన చోటునుండి తుత్తరువై ట్రస్టుబిల్లులోని 9 వ క్లాజునై చర్య మరల ప్రారంభమయ్యెను.

ట్రస్టిగ నుండుటకు అభ్యంతరములలో నిన్న శెట్టిరాజుగారు “స్థానిక ప్రభుత్వము ఉత్తరువు గావించినతప్ప, బ్రిటిషుభాటులు” అని యుపపాదించిన సవరణను ఎస్. సత్యమూర్తిగారు బలపరచిరి. కాలనీలలో క్రైస్తవభాటులు భారతీయుల సమాన పరచుచుండినందు, కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషన్ బిల్లు అందు తన నిదర్శనముగ నుండుననియు సత్యమూర్తిగారు చెప్పిరి.

గాంధీయహాత్తుని ప్రశంస

ఆర్. డబ్ల్యు. దేవినుగారు ఆర్థికకాఖ కార్యదర్శి ఇట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ప్రతిదేశమున ఇమ్మిగ్రేషన్ చట్టములను గావించుట కధికారము కలిగియుండ ఈ దేశమునకు మాత్రము లేదు. తమ దేశీయులు ప్రతిభాటులకు నుండికో, ఆ దేశీయులకు భారతదేశమునకు వలసరాకుండ ఇమ్మిగ్రేషన్ చట్టముల గావించుట కధికారము భారతదేశమునకు ఆధికారములలో నేలభింపగలదు. ఈ బిల్లులో ఉప:దకులకు, సత్యమూర్తిగారును తలచిన సవరణలను ప్రవేశపెట్టిన, ఆ ప్రతికారము ఈ రాష్ట్రమునకు మాత్రమే ఆస్వయించును. దీని వలన గలుగు లాభము విశేషముండ బోదు సత్యమూర్తి గారు కెన్యా నిర్ణయమునుగూర్చియు కెన్యా ఇమ్మిగ్రేషన్ బిల్లునుగూర్చియు, ప్రస్తావించిరి. నేటియువయము నేను వార్తాపత్రికలను చూడ కెన్యానిర్ణయము మరల మారునని తెలిసికొంటిని. రాజ్యపరినిధియు ఈవిషయమై సానుభూతి గలిగియున్నాడు. కాలనీల ప్రభుత్వసభ్యులతో చర్చించుటకు ఒక యుపసంఘము నియమించబడెనున్నది. ఈవిర్పాటులకు, కొంతవరకు సమాధానము కుదురుగలదు అందుచేత, ఉపపాదకుడు ఈసవరణను ఉపసంహరించుకొనవలెనని కోరుచున్నాను.

ప్రస్తుతము దేశమంతయు, భారతీయులతో సగ్గ గణ్యులగు నోకరు ఆపరేషను అనంతరము ఇరిగేషన్ మును పొంది అపాయకర స్థితినుండి తప్పించుకొనినందులకు సంతసించుచున్నది. అందులకు ముఖ్యముగ, సత్యమూర్తిగారు ప్రాతినిధ్యము వహించు పక్షమువారు అధికముగ సంతసించుచున్నారు.

సి. కేశవిల్లెగారు అందును సంతసించుచున్నారు.

దేవినుగారు:—ఈ సవరణ నిన్న ఇటుయుపపాదించబడుచుండెను. ఆయన విడుదల వార్తను గూడ నిన్న మనము వింగలిగిమి (వార్తధ్వనులు) అట్లుండ, ఈ సవరణ తొలగిస్తేముమలను సంబంధించి యుండలేదా యని నేను అడుగుచున్నాను; ఈ విషయమై గాంధీగారినే యడిగిన, ఆయన ఈ మార్గమును సహించవలెనని నేనునమ్మెదను. దీనివలన కెంటునే గణ్యుల లాభములేదని దేవినుగారు చెప్పిరి.

ఈ సమావేశము కమమైనదేనా?

విశ్వానరాచార్య తీర్వాచమున, పర్వించుటకు అభ్య
త్తుడు అనకాచముల సొనగ లేదను విషయమై స్వరాజ్యపుత్రులకు
ఎల్, డి. స్వామికణ్ణునిచే అప్పత్తుడు ను గూర్చి కఠియా
గను విమర్శించి యు, పర్వతారల ప్రాసనములకు తగినచక్కన

క్రైస్తవోదయ మరామత్తు గాను లోకములోను
రూ 72000/- గాంటును గొప్ప పానుగలరాజుగాను కోడి
కోడల చచ్చ బడినవీమ్ముట గాంటు ఆతొడింప బడిన
కప్పిమెంటరి గాంటు ఆతొడింపబడిన వీమ్ముట గొ. లామె
బడుగారి ఉపపాదనమునై ప్లాండింగు అర్జును బంతు కోస్తా
చిన్న సవరణలు గాడింప బడిన

భారతదేశమున భారతీయుల ఆభివృద్ధికి సంపూర్ణముగా
మా అండదండమును గౌరవనభ్యుదయమునకు అర్హి
నభ్యుదయమునకు సహకారముగా ప్రత్యక్షము మిమ్ములయొక్క భారత సభ్యు
దానిని సహజముచేయు అవకాశమునకు నున్నది. బ్రిటిష్
సామ్రాజ్యమున భారతీయుల పౌరసత్వపు కాకుండునట్లే సా
తంత్ర్యములే అవకాశములకు లోనగుచున్నారు. ఇట్టి పరిస్థి
తులలో మాకున్న స్వల్ప అవకాశములను పయోగించి దేశవా
స్థుల మాకుండు గౌరవింక బదులు

సంవత్సరము.	సాగుచేయఁగ	రెడుపంటలు
	భూమి.	గలభూమి
1919—20	ఎకర. 2,240,541.	34,604.

సంవత్సరము.	సాగుబడియగు భూమి.	లే దుపంటయగు భూమి.
1919—20	ఎకర. 2,240,541.	34,604.

సివిలు కేసు

విశ్వనాథదాసు:—అభ్యుత్థుని నిజమిందుటలే జిల్లాబోర్డు
తనిని కలు తనియొప్పునని మంత్రిగారభిప్రాయపడుట కనకాళి

సవ్యక అమ్మలు దూరదూరకు పాపానుభవలమిద గాని
 పోయి దింపుచున్నారా?

అమ్మలొండెనమ్మ జేబొ బొంబాయి, మద్రాసు

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు

29-1-4, - 4820

గోదావరి సెంట్రల్ డెల్టా

(ఒకవిలేజిరియం)

తాలూకాబోర్డు విభజన

రాజమహేంద్రవరం తాలూకాబోర్డు విభజనగావించి అయిదారుగంపక్కర్లును బరుగుచున్న అస్థానము మొన్న మొన్నటివరకు ప్రజలలో విశేష ప్రచారము గాకపోయినను యిప్పుడు త్వరితము ప్రజలలో ప్రాచుర్యమును, కొందరు సభ్యులు బోర్డులో 17-1-24 తేదీన తాలూకాబోర్డు విభజన అనుబంధము చేసినతీర్మానము డెల్టా ప్రజలను అగ్రహారముల చేసెను. వెంటనే తాలూకాబోర్డు విభజనకు అగ్రహారమును పెంటల్ డెల్టా పోటర్లగట్ల ముంజుగ్రామములో బరుగుచున్న గాక, ముమ్మడివరం రాజోలు మున్నగు యిక్క ప్రజలనుండి గూడ యిట్టిపథము, తీర్మానమును సవరించుచున్నది. ఇందువలన యిచ్చి అగ్రహారము పెంటల్ కేంద్రముని ప్రజలకు జరిగిన అగ్రహారమును పొలిగింపబడిన పరిస్థితిను తీవ్రభావము జెడుచుగూడ తోచును. గత ముంజుగట్లలో తాలూకాబోర్డు బహిష్కారము 'స్వయంకారము' సమరము' (Direct Action) అనబడుచు చులు ఎక్కడగా చుంపబడినది. స్వయంకారము తీర్మానమును 22 రు వ్యతిరేకము 21 రు అనబడుచు అనుటచే తా తాగిరియగా ఒకపోయెను. జిల్లాబోర్డు వారును స్థానిక కాపురంత్రియ యావినయమై సకాలమున మేల్కొనెదడ గాక!

శిక్షార్థపు నీటిపన్ను

డెల్టాలోని శిక్షార్థపు పక్షుల వనూలు చాల అస్థానముగా కలిగియున్నది. ఇందున్న ఇంజనీరుశిక్షార్థము యా కథలిని ప్రభుత్వరాయదీని శాస్త్రవేదములయే యుద్దేశముగా చూచుకొనుచున్నట్లున్నది. సామాన్య 2200 నీటిపన్ను శాల్గించు ఒక్కగ్రామములో 1900 రూపాయలు శిక్షార్థపుపన్ను విధించబడినది. కొన్ని భూములపై అసలు పన్నుకు పదిరెట్లు శాస్త్ర కట్టుట చేసెను చూచిరి. ఒక్కొక్కప్పుడు యరుదెట్లుగూడ కట్టెననియు తెలియచున్నది.

నీటిముంపు పల్లపుభూములు

ఈ శిక్షార్థపుపన్ను విధింపబడినభూములలో నీటిముంపు గల పల్లపుభూములను విడిచి అస్థానముగా కన్పించుచున్నది. ఈ భూములు కర్షణము కురిపినవంటివి కలదును నీటిలో మునిగియుండును. కావున నీటిసేకరణ కర్షణములలో పూర్వమే అసగా యేపియర్, మేసెలలో పల్లనీటిలోనే సేకరణ చేసికొనుట యుష్మకును రివాజు. గవ్వ పెంతువారు కూడ 1907 నుండి యాభూములు నీటిముంపుభూములని అంగీకరించిరి. అప్పటినుండియు యాభూములమీద సేకరణ పల్లనీటి సేకరణ చేసెను. కాని యాసంకల్పము అట్లు జూను 15 క తేదీకి పూర్వము సేకరణచేసిన భూములపై అస్థానముగాను అగ్రహారముగాను శిక్షార్థపుపన్ను విధించిరి. పలుగ్రామములలో దీనిని చూచి రైతులు ఆందోళనచేయుచున్నారు. శిక్షార్థపు పన్ను కొట్టిచేయవలసినదియు, ముందునుండి రెండు పల్లపుభూములు పల్లనీటి సేకరణ చేసికొనుటకు కృషిచును ఉత్తమ పల్లనీటిపన్నువలననున్న రైతులు కొరయవచ్చును. డెల్టాజరుగి యెవల భూములు నీటిలో కలదుగులలోను మునిగిపోవును గాన జూన్ 15 క తేదీ అనంతరము నాటిని సేకరణచేయ నీయందనియు, భూములు కర్షణగా నుండుటయు కర్షణ పెంతుమును పరిశంకకర్షణకు కమిషన్ కొనుటయు రివల్వేషనుని రైతులు కృషిచుచున్నారని తెలియజేయుచున్నారు.

కొంగును ప్రచారము

కొంగును ప్రచారము అంత డెల్టా యొక్కటును వివిధగా చేయుచున్నాడు. అమలాపురం తాలూకాసంఘము కొంగును అనంతర మింకను పేల్చుకొనెను. అమలాపురం హిందీపాఠశాలగూడ కొంగును తిరిగి తెలుగుపదలేదు. అమలాపురం తాలూకాలో మహాత్ముని నిర్మాణకార్యక్రమము నుండించి గామ పుష్కరమును సాగించుటకు చక్కని కాకములు పెట్టెలు గలవు. స్థానిక శాస్త్రజ్ఞులను ప్రచారకులను యందున యిచ్చి పూనుకొని పనిచేయుచున్నారని తోచుచున్నది. శిక్షార్థపుపన్ను అనుభవ ప్రకరముగా నున్నది.

ఇతిరచనయములు

డెల్టాలోని అస్థానము చాల పాడుగానున్నది. రాజమహేంద్రవరం నుండి సబ్ కలెక్టరుగారు అమలాపురం తాలూకాలో అమాబండి పర్యటింపబడిరి. ఇది విడిచి పర్యటింపబడినది.

అగ్ర పక్షులసాగరు ఎ. ఎల్. సి. గారిని కత్కరించి గౌరవింపిరి. అమలాపురం పట్నములో మంచి పుష్కరభాండగా రము కలదుమీదను తేరుండుట కోరినను అసీను పడి యిచ్చి మొన్నటి కొంగును విశ్రమించు అయినట్లు కొంచెము కలవరము కాన్పించుచున్నది. మండికొటి భారత పుష్కరమును రెండు అర్ధస్థానము నలంకరించుటకు నమూనా నున్నచున్నది కాబోలు.

బీజ్ బండ్. తెనుగు దేశములో మిక్కిలి ప్రసిద్ధి జెందినది. వ్యవస్థమందు గాని మూత్రముతో గాని, వీర్యము నష్టమవుచున్న యెడల వెంటనే నిలిపివేయును. ముసలితనమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును. త్వరలో నరములకు బలము నిచ్చి ఆశ్చర్యమగు వీర్యపుష్టి నిచ్చును. ఘోరమగు శుక్ల నష్టమునుండి అనేకమంది విద్యార్థులను రక్షించినది. దురభ్యాసముల వల్లగలిగిన శక్తిహీనతచే కృశించువారిని వెంటనే ప్రళంప సుఖము అనుభవించునట్లుజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. ఈమందు యొక్క అద్భుత గుణములను వివరించి ప్రకటించుటకు మద్రాసు గవర్నమెంటువారు అనుమతించ నందున ప్రకటించబడుచు మందుపుచ్చకొనువిధము మందుతో పంపబడును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును.

20 మాత్రలసినా రు 2-0-0. వి. పి. చార్జీజరు.

ఆర్యవైద్యశ్రమం

38 జైరాగిమతం వీధి, మద్రాసు.

రోజుకు రూ 3 లను

అనుభవము లేకనే మీకు తీరకయున్న కష్టము మీ గృహమునందు 6 లేక 8 గంటలకాలము పనిచేసిన సహించగలరు. గాన మీ విరామ సమయమునందు మా

దర్బార్ ఆఫ్ నిట్టరును

ఉపయోగించి లాభమును పొందుదు.

మీరు సొమ్మును పెట్టుబడి పెట్టిన తలిమ పను లన్నియు మేమే నేర్చెదము.

దీనిని ఉపయోగించిన వా లొకరు యెట్లు వ్రాయుచున్నాడు. గెస్ట్ హిల్ ఆంధ్ర కో, కలకత్తా.

గెస్ట్ హిల్ ఆంధ్ర కో, 40-6 డిస్ట్రీక్టు మేటు 8, కమర్షియల్ బిల్డింగ్స్ కృత్ వీధి, కలకత్తా.

నేను మీ కద్దకుండి దర్బార్ నిట్టరును తెప్పించి రెండు నెలలైనది. నా గృహకృషియు, వ్యయము నెరవేర్చుకొని రోజుకు 9 పరములు మేజోర్లకు తయారు చేయుటను. నేను మేషి ను తెప్పించుకొనినందున మిక్కిలి సంతోషించెదను. చాలా లివాను, గోపాల్ గంజ్

అయ్య, "రోజుకు రూ 3 లను గడించు" మార్గమును తెలుపు మీ ప్రాప్తికొనున పంపును. కపాలభక్తుల నిమిత్తమై యందు నెం బడి 1 అనా స్థాపును పంపి యున్నాను. పూర్తి చేయ పూర్తి నివాసము

1089

ఇ స నో వే లి

ఇకనో ఫెలి అయితే అంటి మలేయోర్ బొవిధమును వాడుటచే ఈ రియా రాసియక అటంక పరమము. ఇందు కలదుండు బొవధము లన్నిటిలోను దిగ్విమోది. బృహద్ద వ్యయమును సేవించుటచే మురతు, అయితే ఈ దివ్యవధమును సేవించిన బహు కాలము నుంచియున్నది రివ్యక ముందును. తిరిగిరాదు. గొప్పవైద్యశాస్త్రజ్ఞులే దీనిని కపాల భక్తి యున్నార ప్రతిదినము ఉదయము, సాయంత్రము ఒక మాత్రను సేవించిన మలేయోర్ రాసియక అటంక పరమము. దివ్యవధ ఉపయోగించుటకు ఇకనో ఫెలి అను బొవధముగలదు. ఇకనో ఫెలి అనునదియే ద్రవరూపముగా రయారు చేయబడినది.

ఫెటో - చెనా

రక్తజంతులను మంచి కీటికి తెచ్చుట యందు మిక్కిలి అద్భుతముగా పనిచేయును. మలేయోర్ బొవధముచే బలహీన మైబియు మరి ఇతర గుణములచే కలిగిన అనయముల నడలిక, నిస్సత్తుక మున్నగునాటిని పోగొట్టుటయందు దీనికి సమానమై టూనికు మ లేదియు లేదని నిశ్చయముగా చెప్పవచ్చును. తిమరు గాయువు, మూత్రపు రోగము, మూత్రమునందు ఉత్పా ఎక్కువగా చేయుట, యితర మూత్ర వాత సంబంధమైన వ్యాధులను పారదోలుటయందు అనయముమైనది, వాత రోగమునకు రామరూపము ముడిది.

Sole Agents for:— INDIA, BURMA & CEYLON
Messrs Gorio Ltd. P. O. Box. 159 BOMBAY

దే హ ము

అందువిషయమున అపరిమిత మగు జాగ్రత్త శ్రేయస్కరము. అట్లు ఆరోగ్యము పరమానంద మని ఎల్లరున్నా చెప్పుచున్నా రు కదా, ఇందుకుగాను ఆలంకరిగ్రహమాత్రలరుడపయోగించవలెను క్రయం 32 కి 1 రూపాయ మాత్రమే మాత్రలు చిన్నవి గాని అద్భుతగుణములు • వాటిల్లును. 219 సర్వముగనాను:— ఆలంకరిగ్రహ బొవధాలయము 28 రాజ్య, కుకరాను. అని వ్రాయండి.

దంతశూల హరి

కల సీసా 1-కి 0-8-0. వి. పి. సహా 0-14-0 దంతశూలవ శ్రేయస్కము, రసవట్లు, పుష్పిపన్నులు, కుర్చిన కదిలిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల పోట దూదిని మందులో తడిపి పెట్టిన నొప్పి వెంటనే పోవును. అమృతాంజనము డిబ్బో, మదరాసు - బొంబాయి.

చా కు లు - తా థ ము లు

మం X లి క త్తు లు. అగ్రహారములచే చేయబడినది. కేలంజుగి. వెంటనే కరణకాల్గుటగలద ప్రాయము. లి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో లిమిటెడ్ కట్టెట్లు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc. 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) తెలంగాణ అడ్రెసు: "ఇంద్రప్రస్థ" పెద్దాపురం

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము
ప్రతిషాపుతో దొరకును

చక్క-నిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

ఇది మిక్కిలి లాభకరమైనది!

నేరుగా తయారుచేయునట్టి వారివద్దనుండియే మీకు అవసరమైన ఔషధములను తెప్పించుకొ

Dacca Ayurvedia Pharmacy Ltd.,

The Place For Economy Genuineness & Reliability

ది డక్క ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మితవ్యయమునకు, శ్రేష్ఠత్వమునకు, సమృద్ధిమునకు ప్రసిద్ధిచెందిన ఔషధశాల
హిందూ దేశమందు అంతటను, బర్మా, సిలోను మొదలగు జాగాలన్నిటిలోను బ్రాంచీలుగలవు.
వ్యాధివివరములు తెలిపిన ఔషధయోగము ఉచితముగా తెలుపబడును. దరఖాస్తు పంపినచో క్యాట
లాగు, క్యాటలందరు యినాముగా పంపబడును.

Head Office :—Dacca 8, 8-1 Armenian Street Decca
Calcutta Branches :—Stand Road, Bhawanipur, Sovabazar, Bow Bazar.

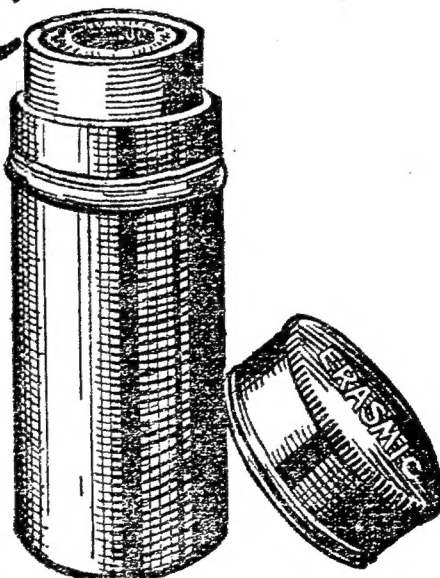
ERASMIC Shaving Stick.

Does not dry on the face.
Its rich creamy lather
helps the razor to give
that close clean shave
which is so desired.

BRITISH & BEST.

ERASMIC. Perfumers. LONDON. PARIS.

TO BE OBTAINED FROM ALL STORES & DEALERS.

పాశ్చాత్య వెంటిటాచలపండితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రాలకై ఒకరిబడిన
వేన వేలు యోగ్యతాప్రతికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. డాక్టరు బ్రౌన్, డెహ్ ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రాడ్యుయేటు. ఎన్. బై. ఇన్ స్ట్రీట్యూటు
అఫ్ నైచుర్ యానైజ్డ్ స్ట్రీటు అఫ్ ఆమెరికా ఐ. ఎల్. అఫ్ ది కాంటి ఇన్ స్ట్రీట్యూటు లండన్, కన్
గ్రింగ్ కమిషన్, ఎయర్ లైన్ నం. 2 బొంబాయి:—మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను ఉపయో
గించిన దానిలో క్యాస్టోర్స్, క్యూబా, అజీల్లము, ముల్లద్ధకము (ప్రకృతి సొప్పి), కడుపునొప్పి,
జ్వరములు, కిల్లయ్యానులు మొదలగునవి గుణమైనవి.

(2) మ. ఐ. ఎన్. ఆయుర్వేద, సీనియరు కర్ణా, కాంటి కమిషనరు, మైసూరు కర్నా మెంటు, మైసూరు
మీచే రియారుచేయబడుచున్న లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను సే ఉపయోగించియున్నాను. మిక్కిలి
గుణముగలదని

(3) మ. కే. కే. విక్టోరియా కలెజ్ ఆఫ్ మెడిసిన్, 9-41 వీధి బొంబాయి, రంగూను, బర్మా.
మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలు, నాకను, నాకద్దక వస్తువును లోగులకును సంపూర్ణమైన
శుభ్ర నిచ్చును.

(4) మ. లాల్ సింగ్, మోడ్రే, కబ్ అస్ట్రేటు పబ్లికర్ సిరోహి, రాజపుటా.
మీ లోకామయహార కస్తూరి మాత్రలను నేను ఉపయోగించుచున్నాను. చాలగుణముగలదని. కనుక మీ 12 సీసాలను పంపుడు.
బుడ్డి 18 ధర 0-4-0, 6 బుడ్డు 1-4-0 పోస్టుచేసే.

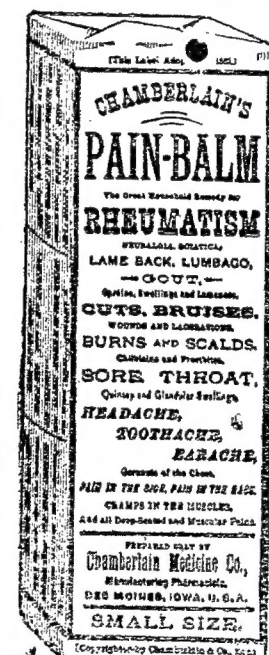
పాశ్చాత్య వెంటిటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

శ్రీ సీతారావు వైద్యశాల, మైసూరు.

[4]

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ ఆయుర్వేదగ్రంథములో జర్మనీ గారజీ, యోగవృక్ష
సామ్రాజ్యము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము,
భూతైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లకే అమా
ము వివిధ విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతే గాక మనుష్యుని
నూయించేయుట, నూమిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో
సమాధియగుట, కఠినములేని తలకాయచేత మాటలాడంచుట
భూమిపైన గజముయెక్కిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాశ్చరముగా
నిల్పుట మొదలగు వివిధములు అశేషము లున్నవి. ఈ గ్రంథ
మున చదివిన ఆత్మద్యురముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ
యిచ్చుచున్నాను. దీని ధర రూ 4-0-0 కా. (211888-6)
డి. జెడ్. జవార్దగంజాయ్ & సోన్, గుంటూరు.

చేంబర్లెన్ గారి పెయిన్ బామ్

వాలె నెప్పుడు, నడుచు
కొప్పి, కాలినగాలుములు,
తలనొప్పి, పండ్లనొప్పి,
నరుకులు, చెబ్బలు
మున్నగునవి దీనివలన
తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో
విక్రయమునకు
33 దొరకును. (1)

ఎలక్ట్రిక్ బంధులభరణములు

మీ సొంత ఆర్డర్ ప్రకారము
చేయండి 1:0 > జ్ఞాన కట్ట
క్రిస్టియన్ నామ ఆమోదించిన
బంగారు కట్టాము యిది
చూచుటకు రు 500 రూపాయలు విలువ గలది. దీనిని 8 సం
క్రమముల బిడ్డలు మొదలు పెద్దలు నూతన పుట్టెడివారికి పంపును.
దీని అనేక లోక అంకియున్నాము, దీని గుణము యుపయో
గించు వారికి తెలుగును. దీని ధర.

మేలరకం	రు	4 8 0
రెండవరకం	1-8	2 8 0
1/2 కామలదండ	"	6 0 0
1/4 మెంధికామలదండ	"	5 0 0
చేతి కాపుల బక	"	1 4 0
చేతి గొలుసులు బక	"	1 12 0
7 రాళ్లు జ్యువెల్స్ డైమండ్ కట్టలు బక	1-8	2 0 0

గలమునాకు యీ క్రింది చిత్రనామావ ప్రాయము,

కె. నాథముని అండుసన్ను,

164, వైకటానాథ, కడప.